Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 6 Kraków, 15 kwietnia 1936

BIULETYN
OKRĘGU KRAKOWSKO-ŚLĄSKIEGO
ZWIĄZKU ŻYDÓW UCZESTNIKÓW WALK O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI

TREŚĆ:

I. Nasza deklaracja zjazdowa

III-ci Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko - Śląskiego obradował pod hasłami naczelnemi: Praca dla Rzeczypospolitej i przeciwstawienie się czynnikom wywrotowym, zmierzającym do podważenia ładu i porządku w życiu społeczeństwa i Państwa. Nasilenie antysemityzmu i praca dla społeczeństwa żydowskiego.

Przedstawiciele zarządów oraz delegaci naszych 24 jednostek organizacyjnych okręgu, reprezentanci naszych kół współpracy oraz organizacyj młodzieżowych wypowiedzieli się za wzmożeniem wszelkich prac związkowych na odcinku przysposobienia obronnego Państwa, przyczem wciągnąć należy jaknajszersze sfery społeczeństwa żydowskiego do akcji wychowania młodego pokolenia żydowskiego na dzielnych żołnierzy i obrońców Ojczyzny. Pozatem należy wzmóc wysiłki na odcinku prac państwowych z szczególnem uwzględnieniem życia gospodarczego.

Podkreślić należy, że licznie reprezentowane organizacje żydowskie przybyły na wspólne uroczyste otwarcie nowego lokalu, Zjazdu i Walnego Zgromadzenia oddziału krakowskiego, ażeby zgodnie z nami zamanifestować swą wolę udziału Żydostwa w rozbudowie potęgi Ojczyzny.

Powyższe jednomyślne stanowisko znalazło swój wyraz w rezolucji, w której Zjazd stwierdza uroczyście, że Związek zawsze stać będzie na straży wielkości i mocarstwowej potęgi Rzeczypospolitej i przeciwstawi się z całą stanowczością wszelkim hasłom wywrotowym, z którejkolwiek strony. Związek widzi tylko jedną drogę w wspólnej pracy wszystkich obywateli Rzeczypospolitej na rzecz Państwa, które jest dobrem wszystkich obywateli.

Stanowisko naszego Związku wobec wypadków krakowskich zostało podkreślone w deklaracji Federacji P. Z. O. O., ogłoszonej w prasie i w niniejszym biuletynie. Deklarację tę Związek nasz, jako wchodzący w skład Federacji podpisał i przesłał oddziałom do wykonania.

Na odcinku pracy wewnętrznej zgodnie z materjałem sprawozdawczym ogłoszonym w niniejszym biuletynie, cały aparat Związku stanąć musi na wysokości zadania.

Zjazd Okręgowy zgodnie ze stanowiskiem II-go Walnego Zjazdu Delegatów napiętnował siły wrogie, zmierzające do zepchnięcia nas do roli parjasów — i uchwalił przeciwstawić się w sposób najbardziej

stanowczy i zużytkować wszelkie środki, jakie tylko są do naszej dyspozycji dla zwalczania tych, którzy chcieliby zamienić Polskę w ponury obóz średniowiecznej ciemnoty i barbarzyństwa, a którzy sądzą, że poprzez krew i ruinę miljonowej masy żydowskiej w Polsce dojdą do władzy.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że wszelkim poczynaniom Rządu, Federacji P. Z. O. O. i organizacyj usiłują się przeciwstawić elementy wichrzycielskie, szukające realizacji swych ciasnych interesów partyjnych i zdecydowanych nawet na narażenie Państwa na groźne powikłania wewnętrzne.

Zdajemy sobie sprawę, że znajdujemy się na ciężkim i bardzo odpowiedzialnym odcinku pracy.

Zdajemy sobie jednak także sprawę z tego, że w myśl kilkakrotnych oświadczeń Rządu, kierownicy nawy państwowej, zgodnie z polską racją stanu, twardą dłonią dzierżą i dzierżyć będą ster losów Ojczyzny i że strzec będą spuścizny pozostawionej przez Wielkiego Marszałka, zgodnie z Jego wskazówkami.

I dlatego, my, wyrośli ze społeczeństwa żydowskiego, ale wychowani w wielkiej tradycji niepodległościowej, opierać się będziemy o zaufanie społeczeństwa i praca nasza dla dobra ogółu Żydów polskich w potężnej i szczęśliwej Rzeczypospolitej znajdzie swój wyraz w realizowaniu zadań, które Zjazd Delegatów złożył w nasze ręce.

II. III-ci Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko-Śląskiego

II./1. Uroczyste otwarcie.

W niedzielę dnia 29-go marca 1936 r. odbyło się w salach Związku w Krakowie, Rynek Główny L. 12,

wspólne uroczyste otwarcie:

a) Nowego lokalu związkowego,

b) trzeciego Zjazdu Delegatów Okręgu Krakowsko - Śląskiego, oraz

c) Walnego Zgromadzenia Oddziału Krakowskiego. skiego.

Część oficjalna odbyła się o godzinie 10-tej. Obecni byli przedstawiciele władz cywilnych, wojskowych i samorządowych, poszczególnych organizacyj przynależnych do Federacji P. Z. O. O., organizacyj żydowskich, przedstawiciele społeczeństwa żydowskiego, oraz delegaci z prowincji i liczni członkowie oddziału krakowskiego.

Otwarcie Zjazdu miało przebieg bardzo uroczysty. Przy popiersiu I-go Marszałka Polski pełniły straż honorową sztandary związków. Zpośród przedstawicieli władz i społeczeństwa, którzy zaszczycili swą obecnością Zjazd należy wymienić: Wicewojewodę krakowskiego Dra Piotra Małaszyńskiego, przedstawiciela Armji płk. Dra Kucza, przedstawiciela Prezydenta miasta Krakowa dyr. Ludwika Strojka, przedstawiciela starosty grodzkiego Kłopotowskiego, prezesa Wojewódzkiej Federacji P. Z. O. O., wiceprezydenta miasta Dra Stanisława Klimeckiego, prezesa powiatowej Federacji P. Z. O. O. i Inwalidów Wojennych R. P. por. Czesława Nabla, przedstawicieli Oddz. Krak. Zw. Legjonistów Polskich Dra Rysiewicza i ob. Niewolskiego, sekretarza Zarządu Okręgu Związku Oficerów Rez. ppłk. Dra Tadeusza Piotrowskiego, prezesa Zw. Powstańców Śląskich, dyr. Jana Firlę, prezesa Zw. Weteranów b. Armji Polskiej we Francji, komisarza Mieczysława Królikiewicza, delegację Związku Legjonistek Polskich, prezesa Okręgu Związku Strzeleckiego dyr. Michała Rzadkiewicza, prezesa Związku Rezerwistów Mycińskiego, prezesa Związku Inwalidów Żydowskich Jakóba Bachnera, prezesa Stowarzyszenia „Solidarność“ Bnej Brith Dra Szymona Feldbluma, posła Aleksandra Jasińskiego, — wicedyrektora Kolei Dra Augusta Chana, radnych miejskich Geizhalza Benjamina, Freunda Fryderyka, Stempla Feiwla, Szyfa Marjana i Taubmana Henryka. Pozatem przedstawicieli wolnych zawodów, przemysłu, kupiectwa, rękodzieła, drobnego handlu i pracowników. Zarząd Gł. Związku reprezentował prezes Z. G. Mgr. Leon Bregman, Koło „Współpracy“ Dr. Alfred Kraus, Koło Pań p. Hornowa, Akademicką młodzież i Kadrę Młodych ob. Marceli Rosenfeld.

Uroczystość zagaił prezes oddziału krakowskiego Dr. Ernest Ader, który wygłosił następujące przemówienie:

Jako prezesowi oddziału krakowskiego naszego Związku i z tego tytułu gospodarzowi tego lokalu, przypada mi w udziale wielki zaszczyt zagajenia dzisiejszej potrójnej naszej uroczystości. Uroczystość jest potrójna, bo równocześnie obchodzimy oficjalne otwarcie naszego nowego lokalu związkowego, odbywamy zjazd delegatów okręgu krakowsko - śląskiego, oraz walne zgromadzenie Oddziału krakowskiego.

Niech mi wolno będzie przedewszystkiem przywitać gości miłych, którzy raczyli przybyciem swojem nas zaszczycić. Witam więc w pierwszym rzędzie Pana Wicewojewodę, dziękując mu, iż raczył osobiście do nas przybyć, witam — Panów Przedstawicieli Władz wojskowych i cywilnych, Prezydjum Miasta, Bratnich Organizacyj, witam sztandary, których obecność wysoko sobie cenimy.

Wspomniałem, że łączymy dziś trzy uroczystości. Na pierwszem miejscu otwarcie nowego lokalu.

Jeżeli szczególnie ten fakt podkreślam, to dlatego, że jest on symboliczny. Niespełna trzy lata temu, kiedy zakładaliśmy oddział krakowski naszego Związku, rozpoczęliśmy pracę w jednym użyczanym nam z grzeczności od czasu do czasu pokoju. Jeżeli dziś — mimo trudności finansowych — możemy oddać do dyspozycji

członków te obszerne sale, to jest to dowodem, że Związek nasz był potrzebny, że praca jego się rozwija, że jego działalność jest owocna. Nie chcę rozwodzić się nad celami, zadaniami i potrzebą istnienia naszego Związku. Ale godzi się jednak kilka momentów podkreślić. Gdyby chodziło tylko o zrzeszenie się byłych towarzyszy broni dla celów wyłącznie osobistych, to Związek nasz byłby niepotrzebny. Byliśmy żołnierzami polskimi i miejsce nasze w szeregach tych różnych ogólnych związków kombatanckich, do których z racji rodzaju naszej służby przynależymy. Jak nigdzie, tak i w tym kierunku nie pragniemy i nie chcemy separatyzmu. Jeżeli — mimo to — Związek nasz powstał, to dlatego, że mamy do spełnienia pewne odrębne zadania w obrębie społeczeństwa żydowskiego.

Jakież to te zadania? Mówi o nich wyraźnie nasz statut, skoro obok innych zadań, wspólnych wszystkim związkom kombatanckim, wymienia szczególnie: krzewienie ducha obywatelskiego wśród ogółu społeczeństwa, współdziałanie i popieranie wszelkich poczynań państwowo - twórczych i prac nad utrwaleniem mocarstwowej potęgi Rzeczypospolitej; propagowanie idei zgody, solidarności oraz zbliżenia polsko-żydowskiego. To są nasze specjalne cele, nasze szczególne zadania. Chcemy być rzecznikami polskiej kultury i polskiej myśli państwowej wśród szerokich mas żydostwa polskiego, ale chcemy także być rzecznikami tych mas, ich potrzeb, bólów i żalów wobec społeczeństwa chrześcijańskiego.

Chcemy i pragniemy stworzyć harmonijne współżycie, oparte na wzajemnej znajomości, wzajemnem respektowaniu praw i na wzajemnym szacunku.

Wiemy dobrze, że okres, jaki obecnie przeżywamy, nie sprzyja, niestety, tym zamierzeniom. Fale nienawiści i rozkładu napływają z dwóch stron: ze wschodu i z zachodu. Ciężkie warunki ekonomiczne spowodowały zaostrzenie wszelkich antagonizmów, a żal i rozgoryczenie szukają za wszelką cenę winnych. A tak się już w ciągu dziejów zawsze składa, że tego winnego znajduje się w słabszym, w innym, odmiennym — w Żydzie. A ten prąd idzie teraz z zachodu.

Narodowy socjalizm, państwo totalne, rasa — oto nowe bóstwa! — Precz odrzucono całą moralność Starego Testamentu, kulminującą w starym biblijnym nakazie: „Kochaj bliźniego, jak siebie samego“ — moralność, przejętą i dalej rozpowszechnioną przez Testament Nowy.

Precz odrzucono Stary i Nowy Testament, a sięgnięto po zbawienie do mroków pogaństwa. Ale i z tego pogaństwa wzięto tylko to, co w niem było gwałtem, co w niem było nienawiścią.

W starożytnej Grecji — w tej Grecji, która tyle wartości kulturalnych dała światu — istniała jedna instytucja, która kulturze helleńskiej przynosiła hańbę. W najmniej kulturalnem państwie Grecji, w Sparcie, istniała t. zw. „krypteia“: polowanie na helotów. Corocznie młodzież lacedemońska ćwiczyła się w ten sposób, iż na bezbronnych urządzała polowanie. Ma się czasami wrażenie, jakoby dzisiejsze państwo totalne z całej historji Hellady tę jedną instytucję przejęło: polowanie na współczesnych helotów — polowanie na Żyda, które stało się nieomal sportem narodowym. Ale podczas gdy w Sparcie — mimo całej ohydy kryptei — to polowanie odbywało się raz do roku, to dzisiaj odbywa się ono przez rok cały, bez czasu ochronnego. I jeszcze jedno: jeżeli helota odznaczył się na polu walki, to otrzymywał pełne prawa obywatelskie; dziś i pod tym względem inaczej. Polowanie nie kończy się na żywych, ono sięga nawet do tych, którzy już odeszli na zawsze. Z pomników chwały, z list poległych wykreślono i wymazano nazwiska tych, którzy życie swoje za swoją ojczyznę na polu walki położyli. Co to znaczy, jak to boli, jak to się kłóci już nie z etyką, z moralnością, ale choćby z tem, co my, żołnierze, nauczyliśmy się nazywać rycerskością, tego żołnierzom tłumaczyć nie potrzeba.

Jeżeli o tem mówię, to tylko dlatego, aby podkreślić, że to wszystko, co się dzieje za naszą zachodnią granicą jest wypływem tego samego ducha barbarzyństwa, który już w starożytności, jako „furror teutonicus“, niszczył kulturę rzymską, który objawiał się w zbrodniach zakonu krzyżackiego — w gnębieniu wszystkiego, co polskie, przez hakatę, w tragedji dzieci wrzesińskich; tego ducha, który sprawił, że — wbrew traktatom i konwencjom międzynarodowym — to państwo pierwsze ostrzeliwało otwarte miejscowości, użyło gazów trujących, torpedowało pasażerskie statki.

Ale duch Rzymu zwyciężył teutonów, zakon krzyżacki legł pod Grunwaldem, hakata nie złamała ducha polskiego, z dzieci wrzesińskich wyrośli żołnierze Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Przeciwko tym zaś, którzy zatapiali bezbronnych, kobiety i dzieci, powstał świat cały!

My wierzymy, a Wasza obecność tutaj — Panowie przedstawiciele Władz i koledzy z bratnich organizacyj — tę wiarę naszą umacnia, wierzymy, że fale nowego pogaństwa opadną na granicy Rzeczypospolitej, o słupy graniczne się rozbiją. Polska nie upodobni się nigdy do sąsiadów swoich z lewej i prawej strony, lecz odetnie się od nich duchem, lecz będzie ich antytezą. Wierzymy święcie, że Polska tak, jak się odcięła i odgrodziła od nawały, idącej ze wschodu, tak samo odgrodzi się od fali nowego barbarzyństwa, które idzie z zachodu, że tak, jak była przez wieki długie, tak i nadal pozostanie ostoją ładu, sprawiedliwości, prawdziwej moralności i będzie matką dla wszystkich swoich synów, bez różnicy.

Państwo nasze przechodzi obecnie ciężkie chwile; chmury gromadzą się nad nami, a raz po raz mgła gęsta przesłania widok.

Otóż w tej chwili przyrzekamy, że tak, jak przed laty na polu walki, tak i dziś i jutro bronić będziemy całości Rzeczypospolitej, że o pomyślność, siłę i szczęście Polski — naszej Ojczyzny — walczyć będziemy na każdem polu — wedle sił naszych.

Tą myślą przejęci, wznosimy okrzyk: **Najjaśniejsza**

Rzeczpospolita, jej Najdostojniejszy Prezydent Ignacy Mościcki, Armja Polska i Wódz Naczelny, Generał Rydz - Śmigły — niech żyją!!!

* * *

Okrzyk ten zebrani trzykrotnie powtórzyli, poczem odegrano hymn państwowy.

Przewodnictwo obejmuje prezes Okręgu Krak.-Śląskiego, Leopold Spira i udziela głosu p. Wicewojewodzie krakowskiemu, Dr. Piotrowi Małaszyńskiemu, którego serdecznie przywitano oklaskami. P. Wicewojewoda podkreślił, że wśród członków Związku są na sali tacy, z którymi wspólnie walczył na froncie. **Rząd Rzeczypospolitej nie czyni i nie będzie czynił jakichkolwiek różnic między Obywatelami, którzy rzetelnie wypełniają swe obowiązki wobec Państwa. — Wszelka akcja podważenia ładu i porządku oraz zmierzająca do stworzenia różnic między synami tej samej Ojczyzny, jako sprzeczna z całością i bezpieczeństwem Państwa będzie tłumiona.**

Następnie przemawiał im. Komendanta Garnizonu krakowskiego płk. Dr. Kucz i w krótkich, żołnierskich słowach witał Zjazd, życząc mu pomyślnych obrad.

Imieniem Prezydenta miasta Dra Mieczysława Kaplickiego, który o tej samej porze miał wyznaczone poprzednio inne urzędowe posiedzenie oraz im. Zarządu Okręgu Związku Legjonistów Polskich i prezesa tegoż Wicemarszałka Dra Mikołaja Kwaśniewskiego przemawiał dyr. Ludwik Strojek, który w serdecznych słowach, pięknie i po żołniersku powiedział:

Witam Was, Szanowni Obywatele — w imieniu p. Prezydenta stoł. król. m. Krakowa Dra Mieczysława Kaplickiego oraz imieniem Zarządu Okręgu Związku Legjonistów Polskich i Prezesa Okręgu Wicemarszałka Dra M. Kwaśniewskiego.

Witam Was serdecznie, a zamiast życzeń dla Zjazdu chciałbym tylko przypomnieć i podkreślić naczelne zasady statutu Związku Legjonistów Polskich, które są także wytycznemi dla Was i całej rodziny kombatantów polskich.

My, byli żołnierze, wierni wskazaniom Wodza Narodu Marszałka J. Piłsudskiego i Sztandarom Armji Narodowej bierzemy czynny udział w pracy nad rozbudową potęgi Rzeczypospolitej i Jej rozwojem w kierunku demokratycznym, współdziałając również najczynniej w pracy nad utrwaleniem w społeczeństwie wartości moralnych i rycerskich.

Byli żołnierze — niezależnie od stałego udziału w pracach swej organizacji, obowiązani są do pracy publicznej na odcinku przez siebie obranym, lub przez władze Związku wskazanym.

A w tej pracy publicznej — ideą przewodnią niechaj **będzie dla nas główna teza Konstytucji:**

„Państwo Polskie jest wspólnem dobrem wszystkich obywateli".

Prezes Wojewodzkiej Federacji P. Z. O. O., wiceprezydent miasta Dr. Stanisław Klimecki podkreślił, że Federacja nigdy nie czyniła żadnych różnic między tymi, których krew płynęła wspólnym strumieniem dla sprawy polskiej i nigdy takich różnic czynić nie będzie. Kombatanci zaś winni być zawsze pomostem całego społeczeństwa dla zgodnego wysiłku w budowaniu potęgi Państwa.

Prezes Powiatowej Federacji i Związku Inwalidów Wojennych R. P. por. Czesław Nabel przemówił następująco:

Jako prezes grodzkiej i powiatowej Federacji Pol. Zw. Obrońców Ojczyzny, jak i Krakowskich Inwalidów Wojennych, witam Was serdecznie i wyrażam radość, że jest mi danem wziąć udział w Waszej uroczystości.

W imieniu wszystkich oddziałów kombatanckich życzę Wam na przyszłość równie pięknych jak dotychczas wyników w Waszej dalszej pracy.

Obóz kombatancki musi obecnie bardziej zwarcie współpracować ze sobą i wzmóc swoją czynność, albowiem w życiu wewnętrznem Polski powstała luka, wytworzyła się pustka, wśród której my tylko pozostaliśmy jako zwarty obóz.

Dwie fale, które idą przez Polskę, jedna zrodzona z nienawiści rasowej, druga z nienawiści do wszystkiego co polskie i oparte jest na prawie — pragną zniszczyć to, co wiekopomnem jest dziełem Józefa Piłsudskiego i naszą 18-letnią pracę w niepodległem Państwie.

Przeciw tym falom musi powstać zapora.

Tą zaporą — wierzę — stanie się Obóz kombatancki, o którą będą musiały rozbić się te fale.

Prezes Zarządu Okręgu Związku Strzeleckiego Dr. Michał Rzadkiewicz powiedział co następuje:

Związek Strzelecki ma za zadanie przygotowywać żywe kadry obrońców Ojczyzny, ćwicząc młodzież i podnosząc jej sprawność fizyczną. Lecz jednocześnie jako spadkobierca wielkich tradycyj i idei Pierwszego Marszałka Polski, niesie na swych sztandarach hasła wielkiego umiłowania Kraju, pracy obywatelskiej i gotowości ofiarnej służby dla Polski. Dlatego, znając Waszą przeszłość bojową i żywą gotowość do służby dla Państwa i jego obywateli, składam imieniem Zarządu Okręgu V. Z. S. gorące życzenia jaknajpomyślniejszych obrad.

Imieniem Oddziału Krakowskiego Związku Legjonistów Polskich witał Zjazd Dr. Jan Rysiewicz.

Imieniem organizacyj oraz Związku Inwalidów żydowskich przemawiał prezes Jakób Bachner, który nawiązał do nowych akordów głoszonych przez działaczy żydowskich w obronie praw społeczeństwa żydowskiego w Polsce. Mowca jest przeświadczony, że społeczeństwo żydowskie poprze kombatantów - Żydów w ich obronnej akcji Żydostwa polskiego i razem z nimi współpracować będzie dla dobra i potęgi Państwa.

Imieniem grupy posłów krakowskich przemawiał poseł Aleksander Jasiński, zaś imieniem Związku Weteranów b. Armji Polskiej we Francji, komisarz Mieczysław Królikiewicz.

Jako ostatni mowca w serdecznych słowach witał

Zjazd i Walne Zgromadzenie, prezes Zarządu Głównego mgr. Leon Bregman.

Wszystkich mówców oklaskiwano serdecznie.

Po przemówieniach powitalnych imieniem zarządu Ligi Morskiej i Kolonjalnej płk. Dr. Kucz dekorował związkowych działaczy L. M. i K. ob. ob. Dra Ignacego Schenkera i Adolfa Horna złotemi medalami Ligi Morskiej i Kolonjalnej za zasługi położone dla rozwoju tej instytucji.

Po odegraniu pieśni I-szej Brygady, przewodniczący zamyka oficjalną część Zebrania.

II./2. Obrady Zjazdu Delegatów.

O godzinie 16-tej nastąpiło otwarcie dorocznego Zjazdu Delegatów.

Na Zjeździe przewodniczył prezes Zarządu Okręgu ob. Leopold Spira, który powołał do prezydjum prezesów Dra Juljusza Merza z Tarnowa i Dra Edmunda Kühnberga z Bielska, zaś na sekretarzy ob. ob. Leopolda Horowitza z Andrychowa i N. Landaua z Sosnowca.

Ob. Prezes wita serdecznie delegatów, a przedewszystkiem reprezentantów nowo przydzielonych do okręgu krakowskiego oddziałów Będzin i Sosnowiec, pozatem dziękuje prezesowi Zarządu Głównego za udział w Zjeździe i Walnem Zgromadzeniu oddziału krakowskiego.

Mowca podkreśla, że specjalnie zaproszono delegatów z prowincji do wzięcia udziału w Walnem Zgromadzeniu oddziału krakowskiego, ażeby byli obecni na oficjalnej części, oraz — ażeby mieli możność przysłuchiwania się obradom największego oddziału w okręgu. Streszczenie części programowej przemówień prezesa okręgu na Walnym Zjeździe Delegatów oraz na Walnem Zgromadzeniu oddziału krakowskiego, znajduje swój wyraz w deklaracji, ogłoszonej na czołowem miejscu niniejszego biuletynu.

Prezes Okręgu złożył następnie sprawozdanie za ubiegły okres, które podzielić należy na trzy zasadnicze działy:

1) Praca wewnętrzna Zarządu Okręgu,
2) praca społeczna i współpraca z przybudówkami,
3) współpraca z oddziałami.

Na całokształcie prac związkowych w okresie sprawozdawczym ciążą dwa momenty, a mianowicie śmierć I-szego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i wybory do Sejmu. Od śmierci Marszałka nastąpiło zaostrzenie kwestji żydowskiej, co znalazło swój oddźwięk w pracy związkowej, zaś wybory do Sejmu spowodowały akcję dywersyjną wewnątrz oddziałów ze strony pewnych czynników, która jednak w zarodku została stłumioną.

W ubiegłym okresie przybyło do okręgu kilka nowych oddziałów, przez co powiększyła się liczba członków, a przedewszystkiem sympatyków.

Godnym podkreślenia jest fakt, że tak Zarząd Okręgu, jak i nasze oddziały zdane są na skromny własny biuletyn oraz wewnętrzne komunikaty, albowiem jedyny żydowski dziennik w Krakowie nie uważa za stosowne umieszczać komunikatów oraz sprawozdań z działalności organizacji, liczącej dwadzieścia kilka żywotnych jednostek.

Niezliczona ilość zebrań informacyjnych, wieczorów dyskusyjnych, walne zgromadzenia, posiedzenia, imprezy nazewnątrz i wewnątrz wykazały pełną żywotność Związku, zaś miła współpraca z Federacją Polskich Związków Obrońców Ojczyzny na terenie województwa krakowskiego, zasługuje na specjalne podkreślenie i w tem miejscu mamy zaszczyt złożyć szczere podziękowanie Zarządowi Wojewódzkiej Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny na ręce wiceprezydenta m. Krakowa p. Dra Stanisława Klimeckiego.

Szeroko zakrojony program Związku obejmujący akcję kulturalno-oświatową, pracę w przybudówkach, biuro historyczne, strzelectwo, P. O. S., groby wojenne, opiekę nad żołnierzem Żydem, bratnią pomoc, harcerstwo, L. O. P. P., P. C. K., FOM. i L. M. K. oraz kontakt i zainteresowanie dla wszystkich aktualnych spraw życia codziennego były w całym szeregu oddziałów wzorowo prowadzone, przyczem Zarząd Okręgu wyraża nadzieję, że pewne niedociągnięcia w niektórych oddziałach będą w przyszłej kadencji wyrównane.

Współpraca z Zarządem Głównym była bardzo ścisła, przyczem okręg nasz zainicjował na terenie Zarządu Głównego cały szereg akcyj, m. in. Koła „Współpracy“ i Koła Pań, akcję młodzieżową oraz Harcerstwo.

Ob. prezes Zarządu Głównego w ubiegłej kadencji kilkakrotnie odwiedził Zarząd Okręgu i uważamy ze swej strony za swój obowiązek w tem miejscu Zarządowi Głównemu wyrazić uznanie.

Ustępujący Zarząd Okręgu wzywa oddziały, placówki i delegatury oraz członków Związku do realizowania całokształtu programu związkowego, do konsolidacji wewnątrz oddziałów, kontynuowania braterstwa broni i koleżeństwa oraz szerzenia szczytnych haseł związkowych wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Po złożeniu sprawozdania przez skarbnika i przewodniczącego komisji rewizyjnej rozwinęła się ożywiona dyskusja nad działalnością Zarządu Okręgu, oddziałów, placówek i delegatur, która przeciągnęła się do późnych godzin wieczornych. W dyskusji zabierali głos przedstawiciele Krakowa, Katowic, Tarnowa, Bielska, Sosnowca, Będzina, Andrychowa, Chrzanowa, Gorlic i Jasła, przyczem ze wszystkich stron podkreślano stale wzmagające się nasilenie antysemityzmu oraz eliminowanie Żydów z życia gospodarczego.

Zjazd powziął cały szereg decyzyj i uchwał. Pozatem toczyła się dyskusja nad wewnętrzną organizacją związkową oraz współpracą z przybudówkami.

Stosownie do rezolucji II-go Walnego Zjazdu Delegatów odnośnie stanowiska Związku w sprawie odbudowy Palestyny toczyła się ożywiona dyskusja, w wyniku której ustalono, że Zjazd uważa akcję odbu-

dowy Palestyny za ważny czynnik w całokształcie życia społeczeństwa żydowskiego.

W dyskusji podkreślono udział Związku w poczynaniach zmierzających do konsolidacji i do współpracy w akcji uzdrowienia struktury gospodarczej ludności żydowskiej w Polsce oraz do podniesienia ogólnego poziomu życia społecznego i kulturalnego. Omawiano sprawy bratniej pomocy, biura historycznego, propagandy oraz całokształtu położenia finansowego.

Pozatem Zjazd wyłonił komisje: wnioskową, finansową i komisję matkę.

Wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi Okręgu, uchwalono przez aklamację.

W wyniku dyskusji, komisja wnioskowa przedstawiła Zjazdowi depesze dla czynników rządowych przesłane na ręce p. Wojewodów w Krakowie, Katowicach i Kielcach, w których Związek przesyła zapewnienie wytrwałej pracy dla dobra Rzeczypospolitej, w myśl ideologji Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Zjazd uchwalił depesze te natychmiast wysłać.

Pozatem uchwalono następujące rezolucje przedłożone przez komisję wnioskową:

1) Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko-Śląskiego stwierdza uroczyście, że Związek zawsze będzie stał na straży wielkości i mocarstwowej potęgi Rzeczypospolitej i przeciwstawi się z całą stanowczością wszelkim hasłom wywrotowym, z którejkolwiek strony one by zagrażały. Związek widzi tylko jedną drogę w wspólnej pracy wszystkich obywateli Rzeczypospolitej na rzecz Państwa, które jest wspólnem dobrem wszystkich obywateli.

2) Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko-Śląskiego nawiązując do przemówienia p. Wiceministra Gen. Głuchowskiego na Walnym Zjeździe Delegatów w Warszawie wzywa Zarządy Oddziałów do pracy nad młodzieżą żydowską, by wychować ją na dzielnych i mężnych żołnierzy Armji Polskiej i do opieki nad żołnierzami Żydami stawiając im za wzór tych, którzy na ołtarzu Ojczyzny złożyli swe życie.

3) Walny Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko-Śląskiego wzywa Zarządy wszystkich Oddziałów do wytężonej pracy nad planowem zbieraniem materjałów związanych z udziałem Żydów w walkach o Niepodległość Polski.

4) W obliczu fali antysemityzmu, rozpętanej dla celów wewnętrznej rozgrywki politycznej, Zjazd Delegatów stwierdzając:

a) że ruch ten jest objawem jaskrawo sprzecznym z wielowiekową tradycją polskiej tolerancji wyznaniowo-narodowościowej,

b) że antysemityzm, osłabia spoistość Państwa i podważa jego moralne stanowisko,

c) że antysemityzm usiłuje odepchnąć od Państwa Polskiego przeszło 1/10 część jego ludności przez dążenie do pozbawienia tej ludności elementarnych praw ludzkich i obywatelskich,

d) że wreszcie godzi w ostatniej dobie w byt oraz mienie całych odłamów ludności żydowskiej w różnych połaciach kraju,

oświadcza gotowość Związku odparcia wszelkiemi środkami, jakich sytuacja wymagać będzie — zamachów na prawa, mienie i życie ludności żydowskiej i zwraca się z gorącym apelem do społeczeństwa polskiego o wspólny wysiłek dla ukrócenia tych szkodliwych dla Państwa poczynań.

5) Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko-Śląskiego poleca Zarządom Oddziałów opiekę nad grobami żołnierzy Żydów, poległych i zmarłych w czasie wojny.

6) Zjazd Delegatów Okręgu Krakowsko-Śląskiego wzywa naczelne władze Związku do wprowadzenia w życie uchwał Walnego Zjazdu Delegatów w sprawie równomiernego przydziału pracy kombatantom żydowskim, jako tym, którzy walczyli o byt niepodległy Państwa Polskiego na równi z innymi kombatantami. Równocześnie Zjazd zwraca się z apelem do wszystkich członków Związku, aby w swych przedsiębiorstwach i warsztatach zatrudniali w pierwszym rzędzie członków naszego Związku.

7) Ponadto Zjazd Delegatów uchwalił przez aklamację polecić przyszłemu Zarządowi, aby na najbliższym Walnym Zjeździe Delegatów postawił wniosek o zamianowanie Prezesa Zarządu Okręgu Leopolda Spirę honorowym członkiem Związku za zasługi położone dla rozwoju Związku.

* * *

Następnie przystąpiono do

wyboru władz.

Na najbliższą dwuletnią kadencję zostali wybrani przez aklamację:

Prezesem Okręgu Krak.-Śląsk.: Leopold Spira.

Członkami Zarządu: Dr. Ernest Ader, Dr. Maurycy Epstein, r. m. Fryderyk Freund, Dr. Henryk Gehorsam, Stefan Gleisner, Juljusz Goldberg, Dr. Ludwik Schermant, dyr. Karol Singer, Dr. inż. Józef Taub, r. m. inż. Henryk Taubman i dyr. Herman Zins.

Zastępcami Członków Zarządu: Ignacy Hönisch, Dr. Maksymiljan Rittman.

Do Okręgowej Komisji Rewizyjnej: Inż. Fryderyk Freundlich, Dr. Izydor Leuchter, Dr. Bernard Loebel, płk. Dr. Adolf Sas i Dr. Salomon Schleicher.

Do Okręgowego Sądu Honorowego: Dr. Józef Auber, inż. Zygmunt Falk, inż. Edmund Kuzmer, Dr. Otmar Reiner i Dr. Henryk Schönwetter.

Zarząd Okręgu ukonstytuował się jak następuje:

Wiceprezesi: Dr. Ernest Ader, Dr. Ludwik Schermant.

Sekretarz: Dr. Henryk Gehorsam.

Skarbnik: Stefan Gleisner.

Przewodniczący odczytał następujące pisma:

„Związek Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski, Zarząd Okręgu w Krakowie. Kierownictwo Powiatu Grodzkiego Związku Strzeleckiego Kraków

w uprzejmej odpowiedzi na zaproszenie JWPanów na ich uroczystości w dniu 29 marca b. r. komunikuje uprzejmie, iż nie może wysłać swego delegata, gdyż członkowie kierownictwa są zajęci pracami w naszych Oddziałach. Na tej drodze składamy WPanom życzenia jaknajowocniejszych rezultatów w pracy dla dobra i potęgi naszego Państwa. Ze strzeleckiem pozdrowieniem. „Cześć". Sekretarz: Wojtaszewski Mieczysław, kierownik pow. Z. S. Dr. B. Czuchajowski".

* * *

„Do Zarządu Okręgu Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski w Krakowie. Nie mogąc przybyć na uroczystość i Zjazd organizacji mam zaszczyt na tej drodze złożyć zarówno Zarządowi, jak i całemu Związkowi i uczestnikom Zjazdu najserdeczniejsze życzenia pomyślnego rozwoju w dalszej pracy dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej i wszystkich jej obywateli. „Cześć". Bolesław Pochmarski".

* * *

„Dyrektor Okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie. P. T. Związek Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski Zarząd Okręgu w Krakowie. Za nadesłane zaproszenie wzięcia udziału w uroczystości P. T. Zarządu w dniu 29 marca b. r. składam podziękowanie, jednak udziału osobiście wziąć nie będę mógł spowodu przeszkód natury służbowych. Spett".

* * *

„Komendant Okręgu Nr. V. Związku Strzeleckiego. Związek Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski Kraków. Dziękując uprzejmie za przesłane mi zaproszenie komunikuję, że nie mogę być obecny na Zebraniu w dniu 29 b. m. spowodu, iż zapowiedziałem swój przyjazd służbowy do Gorlic na dzień 29 marca bież. roku. Kpt. Stasiak".

* * *

„Do Szan. Zarządu Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski w Krakowie. Zmuszony wyjechać do Warszawy na Zjazd Gmin Żyd. żałuję, że nie mogę wziąć udziału w jutrzejszem Zebraniu. Z prawdziwem poważaniem Dr. Rafał Landau, prezes gminy żydowskiej w Krakowie".

* * *

W godzinach popołudniowych odbył się wspólny obiad żołnierski Zarządu Okręgu z ob. ob. delegatami.

Głosy prasy.

Polska Agencja Telegraficzna, oraz Żydowska Agencja Telegraficzna rozesłała do szeregu dzienników komunikat o Zjeździe Delegatów i Walnem Zgromadzeniu Oddziału krakowskiego. Cały szereg pism w całej Polsce ogłosił komunikat zjazdowy, częściowo w całości, częściowo w streszczeniu. M. in. z materjału, który w Krakowie mamy pod ręką wymienić należy: „Polskę Zbrojną", „Kurjer Poranny", „Express Poranny", „Czas", „Nasz Przegląd", „Ilustr. Kurjer Codz.", „Tempo Dnia", „Express Ilustr.", „Rękodzieło i Przemysł". Stwierdzić należy, że krakowski „Nowy Dziennik" nie zamieścił zarówno komunikatu o mającym się odbyć Zjeździe, jak i komunikatu o przebiegu obrad zjazdowych. Tem samem zataił cały przebieg uroczystości Zjazdu Delegatów oraz Walnego Zgromadzenia przed żydowskiem społeczeństwem Krakowa.

III. Deklaracja federacji P. Z. O. O.

Na wspólnem posiedzeniu prezydjów i zarządów okręgowych i grodzkich wszystkich Związków kombatanckich, zrzeszonych w Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, w dn. 26 marca 1936 r. uchwalono następującą deklarację:

„Nad wyraz tragiczne i bolesne wypadki, które rozegrały się na ulicach Krakowa w dniu 23 marca 1936 r. nakazują nam, kombatantom, jako byłym obrońcom ojczyzny, wypowiedzieć się w sposób jasny i stanowczy.

Stojąc zawsze zdala, jako organizacja apolityczna, od wszelkiego ruchu politycznego w Polsce, nie możemy jednak, jako obywatele, którzy daniną z krwi przelanej dla państwa złożyli swój egzamin obywatelski, pozostawać obojętnymi, gdy robotnik polski, tak licznie zrzeszony w Związkach obrońców Ojczyzny, walczy dziś o swój byt z wyzyskiem kapitału.

Sami, jako ludzie pracy fizycznej i umysłowej, wszyscy bez wyjątku rozumiemy i należycie oceniamy wysiłki, zmierzające do poprawy warunków pracy i płacy. Jesteśmy przekonani, że manifestacja robotnicza w dniu 23 marca nie miała na celu wywołania rozlewu krwi i spowodowania starcia z policją państwową, lecz — jak późniejsze wypadki to potwierdziły — została nadużyta przez wywrotowe czynniki dla demonstracji antypaństwowej.

Dnia 23 marca w Krakowie rozegrał się podwójny dramat polskiego robotnika. Za jego plecyma lżono państwo polskie, za jego plecyma strzelano do polskich żołnierzy policyjnych i obrzucano ich kamieniami, podczas gdy zamiarem robotników było tylko protestowanie w drodze legalnej przeciwko brakowi i wyzyskowi pracy.

Stwierdziwszy kategorycznie, że naszą wolą jest domaganie się, aby zagwarantowane konstytucją Rzeczypospolitej prawa do pracy, jej wartości i owoców zostały bezwarunkowo przez rząd urzeczywistnione i wykonane przez władze, mające nadzór nad pracą, oświadczamy, że obóz kombatancki przeciwstawi się zdecydowanie wszelkiemu wyzyskowi pracy. Równocześnie jednak stwierdzamy, że obóz kombatancki jest gotów tak samo przeciwstawić się wszelkim próbom, zmierzającym do podważenia ładu i porządku w życiu społeczeństwa i państwa".

IV. Sprawozdanie Zarządu Okręgu

A. Praca wewnętrzno-związkowa

IV. A/1. Sekretarjat i referat organizacyjny.

W okresie sprawozdawczym — w skład okręgu wchodziło 18 oddziałów, 4 placówki oraz 3 delegatury, w tem 3 oddziały z województwa kieleckiego (Sosnowiec, Będzin, Chmielnik), ostatnio do okręgu przydzielone. Kontakt z wszystkiemi oddziałami był żywy, osobisty i korespondencyjny zapomocą okólników, sprawozdań i biuletynów. — Członkowie Zarządu Okręgu przeprowadzili inspekcję w poszczególnych oddziałach, podczas której brali udział w posiedzeniach zarządów oddziału, celem uzgodnienia całokształtu prac na najbliższy okres, ponadto przemawiali na zebraniach informacyjnych. W okresie sprawozdawczym Zarząd Okręgu odwiedził dwukrotnie prawie każdy oddział.

Posiedzeń Zarządu Okręgu odbyło się 10. Ponadto odbyły się w Krakowie dwa posiedzenia Zarządu Głównego z udziałem prezesów oddziałów Związku.

Na światowej konferencji byłych kombatantów Żydów, która odbyła się w Paryżu w dniach od 15-go do 30-go czerwca 1935 r. Okręg był reprezentowany przez trzech delegatów.

Na Walnym Zjeździe Delegatów w dniach 4—6-go stycznia 1936 r. w Warszawie reprezentowało okręg 46 delegatów.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do Zarządu Okręgu 401 pism, wyszło zaś 517. Okólników wydano 17, biuletynów 3.

IV. A/2. Sprawozdanie skarbnika.

Bilans Okręgu Krakowsko - Śląskiego Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski na dzień 15 marca 1936 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji:		
a) gotówka w kasie	zł 26 71	
b) w P. K. O.	„ 73·72	zł 100·43
Dłużnicy:		
a) Oddziały	zł 2.700·90	
b) Oddziały (rk. depoz.)	„ 840·—	
c) Pożyczki udzielone	„ 105·—	
d) Różne	„ 30·—	„ 3.675·90
Inwentarz:		
ruchomości		„ 770·09
		zł 4.546·42

STAN BIERNY

Wierzyciele:		
a) Zarząd główny	zł 162·97	
b) Pożyczki uzyskane	„ 850·—	
c) Różne	„ 12·25	zł 1.025·22
Majątek:		
z okresu poprzedniego	zł 3.414·67	
„ „ sprawozdawczego	„ 106·53	„ 3 521·20
		zł 4.546·42

Bilans działalności Okręgu Krakowsko-Śląskiego Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski za czas od 15 maja 1934 do 15 marca 1936 r.

WINIEN

Rk. pensji	zł 1.170·—	
„ subwencji udzielonych	„ 1.000.—	
„ druków i przyb. kanc.	„ 392·80	
„ telefonu	„ 260·25	
„ porta	„ 118·65	
„ świadczeń socjalnych	„ 81·37	
„ podróży	„ 142·15	zł 3.165·22
Przeniesiono na majątek		„ 106·53
		zł 3.271·75

MA

Rk. mareczek	zł 2.920·20	
„ odznak	„ 15·70	
„ legitymacyj	„ 35·85	
„ uzyskanych losów	„ 250·—	
„ imprez	„ 50·—	zł 3.271·75
		zł 3.271·75

IV. A/3. Komisja legislacyjno - programowa.

Komisja legislacyjno - programowa opracowała regulamin bratniej pomocy, Koła Przyjaciół i Koła Pań. Ponadto opracowała tezy do zmian statutowych na Walny Zjazd Delegatów. Zmiany statutowe opracowane na podstawie trzechletniego doświadczenia Okręgu oraz szczegółowych dyskusyj, znalazły swój wyraz w uchwałach statutowych Zjazdu. W szczególności podkreślić należy, że na wniosek Okręgu Krakowsko - Śląskiego utworzona została Rada Naczelna Związku, w skład której wchodzą poza Zarządem Głównym prezesi Okręgów i Oddziałów oraz delegaci Oddziałów w miastach wojewódzkich. Rada Naczelna, która będzie się zbierała przynajmniej raz na pół roku, będzie w pierwszym rzędzie uchwalała zasadniczy kierunek prac związkowych i jej też decyzji będą każdorazowo podlegały wszelkie zasadnicze i ważniejsze sprawy związkowe.

IV. A/4. Komisja Finansowa.

Komisja Finansowa Zarządu Okręgu w okresie sprawozdawczym bardzo słabo zasilała fundusze Okręgu i nie mogła wykazać się dodatniemi wynikami, które zasługiwałyby na specjalne podkreślenie w biuletynie.

IV. A/5. Biuro historyczne.

Zarząd Okręgu Krakowsko - Śląskiego zamierza w najbliższej przyszłości rozpocząć publikowanie materjałów, zebranych dotąd przez biuro historyczne i musi przy tej okazji stwierdzić pożałowania godny fakt, że z wyjątkiem oddziału krakowskiego, żaden z oddziałów prowincjonalnych nie nadesłał odpowiednich, albo też wcale nie nadesłał materjałów w formie zdatnej do opublikowania, a to mimo szczegółowych wskazówek, zawartych w biuletynie Nr. 2, poz. 10 i Nr. 3, poz. 4.

Wynik tych zaniedbań będzie taki, że do druku będą mogły być oddane jedynie materjały, zebrane przez oddział krakowski podczas gdy, przy tym sposobie traktowania sprawy, musiałyby pójść w niepamięć pomniki i ślady udziału Żydów w walkach o odzyskanie i utrwalenie Niepodległości Państwa Polskiego jedynie z tej przyczyny, że osoby, których czyny naprawdę warto ująć w pewne trwałe monumentalne szaty, mieszkali lub mieszkają poza Krakowem.

Zarząd Okręgu jest jednak zdania, że ten przypadkowy moment — nie może odegrać żadnej roli w dziele utrwalenia dowodów patrjotyzmu i bohaterskiej ofiarności ludności żydowskiej w Polsce i wobec tego zwraca się z naciskiem do wszystkich oddziałów prowincjonalnych z wezwaniem, aby w możliwie najszybszym czasie nadesłały wspomniane materjały.

Zarząd Okręgu nie poprzestanie na przerzuceniu odpowiedzialności za te zaniedbania na poszczególne Zarządy Oddziałów, ale wytęży wszystkie siły, aby w naszych archiwach znalazło się i było opublikowane wszystko to, co stanowi udział Żydów w walkach o Polskę i w pracy na rzecz Polski.

Przesłane Zarządom Oddziałów kwestjonarjusze powinny wystarczyć dla wyczerpania całokształtu udziału poszczególnych członków w tych walkach i pracach. — Jednakże kwestjonarjusz taki nie może być traktowany jak karta ewidencyjna, nie może zatem zawierać jedynie formalnego opisu przebiegu pracy niepodległościowej lub służby wojskowej poszczególnych członków, lecz powinien zawierać wszystko to, co może w przyszłości stanowić źródło dla historyka. O ile zatem rozmiary kwestjonarjusza nie wystarczą na szczegółowe opisy wszystkich zdarzeń, które dany obywatel chce opisać, to należy to umieścić na osobnych załącznikach do kwestjonarjusza, bo przecie rozmiary papieru formularzowego nie mogą stanowić o tem, czy dany odcinek pracy będzie szczegółowo przedstawiony. — Nadto należy do każdego takiego opracowania dołączyć dokumenty posiadane przez danego obywatela, wymienione szczegółowo w biuletynie Nr. 3. poz. 4. przyczem jest wskazane, aby odnośni obywatele dołączali fotograficzne odbitki ważniejszych dokumentów; jeżeli tego uczynić nie mogą, należy te dokumenty nadesłać w oryginałach, Zarząd Okręgu postara się o ich sfotografowanie, a oryginały zwróci właścicielom.

IV. A/6. Praca Kulturalno - Oświatowa.

Zarząd Okręgu wydał w swoim czasie dokładne instrukcje w sprawie urządzenia życia kulturalno-oświatowego w Oddziałach. — Jako rzecz podstawową dla tej pracy polecił Zarząd Okręgu stworzenie własnej świetlicy w każdym oddziale. — Niestety nie wszystkie oddziały naszego okręgu zdołały uruchomić świetlicę, a to głównie z powodu braku odpowiednich funduszów. Brak własnej świetlicy, tego miejsca codziennego kontaktu członków, odbił się w niektórych oddziałach ujemnie nietylko w dziedzinie życia kulturalno-oświatowego, ale także i w innych dziedzinach życia związkowego. Przeciwnie, znowu oddziały, które stworzyły odpowiednie świetlice, wykazują bardzo ożywioną i pozytywną działalność Jako przykład w tej dziedzinie może posłużyć Oddział Krakowski. Oddział ten już w zaraniu swego istnienia urządził sobie odpowiedni lokal, otworzył obszerną świetlicę dla członków i zorganizował wzorowo życie kulturalno-oświatowe na terenie Związku. Z biegiem jednak czasu, wobec silnego wzrostu liczby członków i wzmożenia pracy związkowej, lokal okazał się zbyt szczupłym i niewystarczającym dla pomieszczenia wszystkich działów pracy. Z dniem 1. stycznia b. r. Oddział Krakowski przeniósł się do nowego obszernego i pięknego lokalu, w którym urządza odczyty, wieczory dyskusyjne, wieczory towarzyskie, zabawy, dancingi i t. p. a świetlica związkowa jest ośrodkiem, w którym spotyka się codziennie kilkudziesięciu a czasem i kilkuset członków. Należy więc koniecznie w każdym oddziale dążyć przedewszystkiem do stworzenia odpowiedniej świetlicy i dać członkom możność kulturalnego wyżycia się na terenie Związku.

Przykład krakowski nie jest oczywista odosobnionym, również i inne oddziały posiadają piękne lokale, Katowice, Tarnów, Chrzanów i t. d., nie wszędzie jednak wyzyskano wszystkie możliwości w tej dziedzinie.

Zarząd Okręgu polecił również Oddziałom stworzenie własnej bibljoteki, w którejby w pierwszym rzędzie znalazły się dzieła z dziedziny wojskowej, historji Wojska Polskiego, udziału Żydów w pracach niepodległościowych dla Polski i t. p. Według dotychczasowych sprawozdań Oddział Krakowski zapoczątkował stworzenie bibljoteki, zaś Oddział w Nowym Sączu również prowadzi akcję w tym kierunku.

Niektóre Oddziały prowadzą również kursy języków, kursy kroju i t. p.

Zadaniem Sekcji Kulturalno-Oświatowej, jest jednak nietylko prowadzenie tej akcji na terenie Związ-

ku, ale także i kontakt w tej dziedzinie z bratniemi organizacjami.

Jednem z najważniejszych zadań sekcji kulturalno-oświatowej jest organizowanie odczytów dla członków i sympatyków. W tym celu winny oddziały ustanowić referenta odczytowego, któryby sprawami temi się zajmował. W szczególności należy organizować odczyty o charakterze wojskowym, historji walk o Niepodległość Polski z szczególnem uwzględnieniem udziału Żydów w tych walkach, ponadto z dziedziny wychowania fizycznego, przysposobienia wojskowego, strzelectwa i t. p.

Referent odczytowy winien także porozumieć się z związkami pokrewnymi celem wymiany prelegentów.

Oddział krakowski zorganizuje w najbliższym czasie akcję zwiedzenia całego Krakowa z szczególnem uwzględnieniem dzielnicy żydowskiej. — W programie przewidziane będzie również zwiedzanie fabryk i zakładów użyteczności publicznej.

Oddziały, które mają zamiar wziąć udział w powyższej imprezie winny zawiadomić o tem oddział krakowski, który wydeleguje w tym celu odpowiedniego przewodnika.

Należy również przystąpić do zorganizowania wycieczek dla członków oraz wspólnych wyjazdów i kolonij wypoczynkowych.

Na najbliższy okres należy urządzić:

3-go maja 1936 r. uroczysty wieczór z okazji nadania Konstytucji 3-go Maja.

10-go maja 1936 r. (święto „Lag-Beomer") wieczór towarzyski dla członków; w przededniu kiermasz dla dzieci.

12-go — 19-go maja 1936 r. rocznica śmierci Pierwszego Marszałka Józefa Piłsudskiego. Należy urządzić uroczystość zgodnie z instrukcjami, jakie Oddziały od Federacji otrzymają.

IV. A/7. Strzelectwo i P. O. S.

Według instrukcji w biuletynie Nr. 4, poz. 5 Zarząd Okręgu polecił wszystkim oddziałom, aby w porze letniej przystąpiły do energicznej akcji szerzenia sportu strzeleckiego, urządzania zaprawy strzeleckiej dla członków oddziału, a w jesieni każdy oddział powinien przeprowadzić oddziałowe zawody strzeleckie. O terminie tych zawodów należy z góry zawiadomić Zarząd Okręgu, który ewentualnie wyśle swego reprezentanta na te zawody. Również należy nawiązać kontakt z Związkiem Strzelectwa Sportowego i łącznie z tym Związkiem brać udział w zawodach strzeleckich organizowanych przez Związki pokrewne.

Nie wszystkie jednak Oddziały wypełniły instrukcje Z. O. w sprawach strzelectwa i P. O. S., Z. O. wyraża jednak nadzieję, że obecnie w porze wiosennej te zaniedbania będą wyrównane.

IV. A/8. Groby wojenne.

Związek nasz pielęgnując tradycje żołnierskie, podjął również prace w kierunku uporządkowania grobów wojennych żołnierzy-Żydów, poległych i zmarłych w czasie wojny i pochowanych na poszczególnych cmentarzach żydowskich. Groby te, które stanowią również chlubny dowód bohaterstwa Żydów i ich udziału w walkach o Niepodległość, nie doznawały dotąd takiej opieki, jakaby się im należała. W przeważającej części znajdują się one w stanie najbardziej opłakanym, mogiły bez nagrobków, zaniedbane i przysypane rupieciami.

Zarząd Okręgu uważa za punkt honoru Związku uporządkowanie tych grobów i wystawienie odpowiednich nagrobków oraz pielęgnowanie ich.

Wydane w tym kierunku zarządzenia do oddziałów znalazły oddźwięk w niektórych oddziałach, a przedewszystkiem w oddziele krakowskim, który uporządkował groby wojenne na cmentarzu żydowskim w Krakowie i zbiera fundusze na urządzenie odpowiedniego ogrodzenia całego cmentarza wojennego i wystawienia na tym terenie pomnika. Również i Oddziały w Tarnowie, Oświęcimiu i Gorlicach zainteresowały się żywo tą sprawą, niektóre groby zostały już uporządkowane, wystawiono również nagrobki, a dalsze prace będą podjęte już w najbliższych dniach.

Dla uczczenia pamięci żołnierzy pochowanych na cmentarzu krakowskim, Oddział krakowski urządził w ostatnią niedzielę przed Sądnym Dniem, nabożeństwo żałobne na cmentarzu, w którem wzięli udział przedstawiciele władz oraz wszystkich organizacyj.

Zarząd Oddziału postanowił co roku urządzać takie nabożeństwa.

Zarząd Okręgu interwenjował również w sprawie uporządkowania grobów żołnierzy-Żydów poległych w walkach o Niepodległość, których mogiły znajdują się po drugiej stronie granic, i w tym celu podejmował interwencje przez odnośne Konsulaty R. P.

IV. A/9. Opieka nad żołnierzem-Żydem.

Zarząd Okręgu wydał oddziałom instrukcje w sprawie opieki nad żołnierzem-Żydem, w szczególności w sprawie uroczystości purimowej i pesachowej.

Oddziały przystąpiły w myśl instrukcji do akcji wyżywienia żołnierzy Żydów przez okres świąt pesach. Reprezentanci oddziałów wezmą udział w uroczystościach sederowych.

W najbliższym czasie referent opieki nad żołnierzem Żydem przy Zarządzie Okręgu uzgodni z naczelnym rabinem W. P. p. mjr. Steinbergem, dalszy tok działalności i oddziały będą otrzymywały w tym kierunku dalsze instrukcje.

IV. A/10. Bratnia Pomoc.

Zarząd Okręgu uważa zagadnienie Bratniej Pomocy za jedno z bardzo ważnych zadań organizacji. Bratnia pomoc winna być kitem, który członków łaczy silniej z organizacją, który daje członkowi moralne oparcie i świadomość wspólnoty. Dlatego też Zarząd Okręgu kładzie szczególny nacisk na jaknajserdeczniejsze zajęcie się sprawą Bratniej Pomocy. — Sprawa bezpłatnej opieki lekarskiej, porad prawnych, wzajemnej pomocy członków, sprawa zatrudniania w pierwszym rzędzie rzemieślników członków Związku i t. p., znalazły już żywy oddźwięk i wydaje piękne rezultaty. Jest rzeczą jasną, że dzisiaj, w dobie szalejącego kryzysu, niełatwo dać zatrudnienie wszystkim bezrobotnym członkom, tem większą jednak wagę należy przyłożyć do tego zagadnienia i tem cieplej i energiczniej należy się tą sprawą zająć.

Zarząd Okręgu zdaje sobie sprawę z tego, że zagadnienie Bratniej Pomocy wygląda w każdym oddziele odmiennie i dlatego nie można w tej mierze wydać jednolitych szczegółowych instrukcyj. Zarząd Okręgu poleca natomiast urządzanie specjalnych zebrań dyskusyjnych na temat spraw Bratniej Pomocy, gdyż takie zebrania mogą dać dużo ciekawego materjału i niejednokrotnie skierować pracę Bratniej Pomocy na właściwe tory. Ważną jest również sprawa odpowiedniego odnoszenia się członków do kolegów, zajmujących się sprawami Bratniej Pomocy. Zdarza się czasem, że członkowie w najbłahszych sprawach żądają załatwienia ze strony Bratniej Pomocy i częstokroć nie zachowują nawet odpowiedniej formy. Takie niewłaściwe zachowanie zraża oczywista tylko działaczy naszych, pracujących na niewdzięcznem polu B. P. i powoduje zniechęcenie do tej pracy także u innych członków. Dlatego też Zarząd Okręgu zaleca członkom, aby we własnym interesie nie przeciążali B. P. sprawami nieistotnemi, z drugiej zaś strony zwraca się Z. O. do Ob. referentów B. P. o serdeczne zajęcie się temi sprawami członków, których załatwienie leży w płaszczyźnie ich możliwości.

B) PRACA SPOŁECZNA.

Referat społeczny Zarządu Okręgu opracował tezy programowe tego odcinka pracy związkowej, przyczem Zarząd Okręgu przyjął koreferat ob. Wiceprezesa Dra Schermanta, jako zasadniczy referat dla II. Walnego Zjazdu Delegatów w Warszawie. Referat ten przesłano na skutek uchwały Zjazdu Prezesów wszystkim Okręgom i Oddziałom Związku, zaś na Walnym Zjeździe Delegatów stanowisko Okręgu Krakowsko - Śląskiego znalazło swój oddźwięk w rezolucjach Zjazdu.

Zadaniem referatu społecznego naszego Związku było w pierwszym rzędzie rozstrzygnięcie zasadniczego pytania, czy i w jakiej mierze Związek ma brać udział w pracy społecznej, a następnie ustalenie zasadniczej linji naszej pracy, pod kątem widzenia osiągnięcia najwydatniejszych rezultatów dla polskiego życia państwowego, społeczeństwa żydowskiego, Związku i jego członków.

Sprawa ta omawiana była już w poprzednich biuletynach.

Zagadnienie pracy społecznej Związku jest wynikiem punktu statutu, który wyraźnie stanowi, że jednym z celów Związku jest praca nad zbliżeniem polsko-żydowskiem. Chcąc ten cel osiągnąć, nie możemy się zamknąć w ciasnych ramach związku historycznego, ale musimy nasze hasła szerzyć wśród najszerszych warstw społeczeństwa. Ażeby stworzyć zupełnie jasną sytuację w przedmiocie kierunku i zasięgu naszej pracy społecznej, stwierdzamy w tem miejscu, że Związek nasz jest organizacją apolityczną, skupiającą w swem łonie Żydów uczestników walk o Niepodległość Polski, organizacją dążącą do jaknajbardziej harmonijnego współżycia społeczeństwa żydowskiego ze społeczeństwem chrześcijańskiem. Nie mamy zamiaru wdzierać się w wewnętrzne stosunki tej, czy owej partji, nie chcemy tworzyć nowej partji, czy stronnictwa, ale uważamy, że są dziedziny życia społecznego, które wymagają skonsolidowanej akcji i jednolitego stanowiska całego społeczeństwa żydowskiego. I w tym też kierunku idzie nasza praca. Winniśmy dążyć do tego, aby w tych wszystkich dziedzinach, które dotyczą pracy dla dobra Państwa Polskiego szło całe społeczeństwo żydowskie. W kompleks prac dla dobra Rzeczypospolitej i dla zbliżenia polsko-żydowskiego włączamy kwestję zwalczania antysemityzmu, jako zagadnienie pierwszorzędnej wagi, gdyż uważamy, że antysemityzm, zwłaszcza we formie uprawianej obecnie, godzi nietylko w Żydów, ale godzi także w dobre imię Polski, a usiłując odepchnąć około 3½ miljona ludności od możliwości współżycia, wytwarza atmosferę wrogości wśród społeczeństwa i godzi w ład i porządek w Państwie. Uważamy, że jako wypróbowani żołnierze Rzeczypospolitej, mamy nietylko prawo, ale obowiązek dalszej pracy dla umocnienia mocarstwowości Polski, urzeczywistnienie zaś tego celu widzimy tylko w zgodnej, harmonijnej współpracy wszystkich obywateli na rzecz Państwa.

Skoro więc praca społeczna naszego Związku nie jest tylko pracą dla nas samych, dla kombatantów, ale pracą dla Państwa i społeczeństwa, musimy do tej pracy przyciągnąć jaknajszersze warstwy społeczne. Musimy pozyskać sobie zaufanie społeczeństwa i wykazać, że nie przychodzimy po zaszczyty lub korzyści osobiste, lecz po to, by społeczeństwu służyć; nie po to, by chcieć się narzucić na naczelne miejsca, ale po to, by wspólnemi siłami budować lepsze jutro.

Jako b. żołnierze, jesteśmy ludźmi czynu i prowadzimy nasze prace cicho, bez szumnych słów, ale gorliwie i wytrwale. Dla wprowadzenia w życie naszych haseł zawiązaliśmy przy Oddziałach Związku koła współpracy, w których grupują się obywatele wyznający tę samą co my ideologję, zaś dla wychowywania młodzieży żydowskiej stworzyliśmy „Kadry młodych". Jeżeli p. Wiceminister Spraw Wojskowych

Gen. Gołuchowski w swem przemówieniu wygłoszonem na Walnym Zjeździe Delegatów naszego Związku w dniu 4-go stycznia 1936 roku m. in. powiedział, że zadaniem naszego Związku jest „wychować młodzież na dzielnych i mężnych żołnierzy Armji Polskiej, stawiając jej za wzór tych, którzy na ołtarzu Ojczyzny złożyli najcenniejszą rzecz, bo złożyli swe życie“, to możemy śmiało powiedzieć, że dobrze zrozumieliśmy to szczytne nasze zadanie i daliśmy tego dowód, organizując młodzież akademicką i „Kadry Młodych“. Organizacje te grupują młodzież już starszą i dojrzalszą, staramy się jednak również dotrzeć i do naszych najmłodszych; dlatego otaczamy szczególną pieczą dzieci szkolne, aby je już od najmłodszych lat wychować w szczytnych zasadach harcerskich, w duchu miłości i przywiązania do Polski i przygotować do serdecznego współżycia i pracy dla Państwa.

Opieką otaczamy również żołnierzy - Żydów odbywających czynną służbę w Wojsku Polskiem. Szczególnie w czasie uroczystych świąt żydowskich organizujemy w lokalach naszych Oddziałów wspólne wieczerze, w czasie których nawiązujemy serdeczny kontakt z tymi, którzy mają być niejako przedłużeniem linji wytycznej, jaką sobie zakreśliliśmy.

IV. B/2. Koło Przyjaciół i Koło Pań obecnie Koło Współpracy.

Drugi Walny Zjazd Delegatów Związku, który odbył się w dniach 4—6 II. b. r. w Warszawie uchwalił połączyć dotychczasowe Koła Przyjaciół i Koła Pań w wspólną organizację t. zw. Koło Współpracy i rozszerzyć zadania jego nietylko na wspieranie finansowe Związku, ale również na pozytywną współpracę dla realizacji jego celów określonych w § 3 statutu Związku. Regulamin zostanie w najbliższym czasie ułożony i wydany przez Radę Naczelną, która ma według uchwały Walnego Zgromadzenia przyjąć za podstawę regulamin wydany dla Kół Przyjaciół przez Zarząd Okręgu, Krakowsko - Śląski. Tymczasowo obowiązuje dotychczasowy regulamin Kół Przyjaciół. Cele Kół Przyjaciół pokrywają się z celami Związku. W okresie sprawozdawczym, t. j. od sierpnia 1935 r. do dnia 20. marca 1936 r. dążyły Zarządy Kół Przyjaciół i Kół Pań do jaknajsilniejszej konsolidacji wewnętrznej. Zmieniona sytuacja wewnętrzno - polityczna, zmagający się antysemityzm, oraz wydarzenia wyborcze, wytworzyły konieczność scementowania członków, przy odsunięciu narazie na dalszy plan sprawy propagandy i werbunku.

Każdy prawie Oddział naszego Okręgu posiada Koło Przyjaciół i Koło Pań, i tak liczą Koła te: Kraków 300 członków, Katowice 70, Tarnów 32, Bielsko 37, Jasło 12, Oświęcim 72, Chrzanów 76. Krynica 26, Nowy Sącz 50 i t. d.

IV. B/3. „Kadra Młodych“.

Chwila objęcia nowego lokalu zeszła się z okresem reorganizacji „Kadry Młodych“, która polegała na tem, że z części członków, jakoteż dalszych osób dotychczas niezorganizowanych, stworzony został samodzielny oddział akademicki p. n. „Współpraca“. Reorganizacja ta spowodowała zmianę charakteru naszej organizacji. Zachodzi obecnie konieczność skonsolidowania się na wewnątrz przez przyciągnięcie do pracy organizacyjnej tych członków, którzy dotychczas nie brali czynnego udziału w naszych pracach, a następnie dopiero wystąpienie na zewnątrz i rozwinięcie akcji w celu zdobycia nowych ludzi.

Po chwilowej dezorganizacji, spowodowanej zmianą lokalu, już w lutym życie organizacyjne wróciło w normalne tory i obecnie odbywają się stałe zebrania, na których frekwencja jest zadawalająca. Wzmogła się również frekwencja członków, przychodzących do lokalu. Zarząd odbywa stałe posiedzenia w poniedziałki.

W związku z powyższą reorganizacją, zaszła konieczność zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zebrania, celem wyboru nowego Zarządu. Odbyło się ono w dniu 27. lutego b. r., a wybory po ożywionej dyskusji dały wynik następujący:

Prezes: ob. M. Rosenfeld, członkowie Zarządu: ob. I. Abrahamówna, Mgr. E. Friedenberg, J. Goldstein, S. Schiffer, P. Schmausówna i W. Sprung.

Nowy Zarząd po ukonstytuowaniu się w dniu 2-go marca b. r. powierzył funkcję wiceprezesa obyw. Goldsteinowi, a sekretarza i skarbnika ob. Mgr. Friedenbergowi. Ponadto Zarząd dokooptował ob. ob. M. Bornsteina i Mgra Sperlinga, powierzając ob. Bornsteinowi kierownictwo sekcji kulturalno - oświatowej. Ten ostatni przygotował już plan referatów, względnie pogadanek z różnych dziedzin na okres najbliższych 6-ciu tygodni, które wygłaszać będą kolejno różni nasi członkowie. Przewidziane jest pozyskanie referentów z poza organizacji, a także zorganizowanie publicznych odczytów z udziałem wybitnych prelegentów. Byłby to moment propagandowo korzystny, a mógłby może przynieść i pewien dochód. Tensam charakter miałyby projektowane imprezy towarzyskie.

Akcja organizacyjna na prowincji jest w pełnym toku.

IV. B/4. Harcerstwo.

W porozumieniu z Tymczasowym Centralnym Komitetem Żydowskich Drużyn i Gromad Zuchowych w Warszawie, utworzony został Komitet Chorągwiany Krakowski Żydowskich Drużyn Harcerskich i Gromad Zuchowych. Komitet ten objął kierownictwo całej akcji harcerskiej na terenie Okręgu Krakowsko - Śląskiego i Komitetowi temu podporządkowane są tak Koła Przyjaciół przy poszczególnych formacjach harcersko - zuchowych, jak też drużyny harcerskie i gromady zuchowe. Na czele Komitetu chorągwianego stoją:

Prezes Leopold Spira — honorowy przewodniczący, Karol Singer, przewodniczący, Dr. Aleksander Adler, wiceprzewodniczący i członkowie mjr. Łazarz

Weinstein, inż. Münz Maksymiljan, Henryk Porański, Adolf Horn, Zbyszewski i Gabr. Bergler.

Zawiązany Komitet Chorągwiany ma charakter tymczasowy, gdyż Komitet ten dąży wspólnie z Komitetem Centralnym w Warszawie do wejścia w skład Związku Harcerstwa Polskiego. Nie chcemy tworzyc oddzielnej organizacji, gdyż stoimy na stanowisku, że w jedynej legalnej organizacji młodzieży szkolnej musi się znaleźć również miejsce dla młodzieży żydowskiej.

Harcerstwo wśród społeczeństwa żydowskiego rozwija się bardzo pomyślnie i znajduje ono zainteresowanie tak u dzieci, jak i u młodzieży. Komitet Chorągwiany, dbający o właściwy poziom wychowania harcerskiego, zapewnił sobie bezinteresowną współpracę druhów pp. Kwaśniewskiego i Zbyszewskiego.

IV. B/5. L. O. P. P.

KRAKÓW.

Na terenie Krakowa wszczęto pracę organizacyjną, nawiązując kontakt z szeregiem organizacyj żydowskich, a to Stowarzyszeniem Żydowskich Rękodzielników, Stowarzyszeniem Krakowskich Kupców, Związkiem Inwalidów Żyd., z organizacjami politycznemi, jak „Przedświt - Haszachar“, „Mizrachi“, (Tora we-Awoda) „Brurjah”, Unja sjonistów rewizjonistów”, „Akiba“ itd., Stowarzyszeniem „Solidarność“ (Bnej Brith), oraz z zarządami szkół żydowskich.

Wygłoszono szereg odczytów oraz odbyto szereg konferencyj.

Wspólnie z Zarządem Żyd. Gminy wyznaniowej, wydano odezwę do ludności żydowskiej w języku polskim i żydowskim, dołączono do tygodnika „Przegląd Kupiecki“ około 1.000 broszur propagandowych.

W czasie tygodni L. O. P. P. rozdano przy stolikach znaczną ilość broszur propagandowych w języku polskim i żydowskim.

Współdziałano w akcji tabliczkowej przez propagandę za pośrednictwem organizacji kupieckich, przyczem akcja ta wśród Żydów odniosła stosunkowo poważny sukces.

W wyniku akcji propagandowej, utworzono na terenie Krakowa 6 Kół miejscowych L. O. P. P., a to:

1) Koło przy Związku Żydów Uczest. Walk o Niepodległość Polski, liczące członków 67.

2) Koło przy Stow. Krakowskich Kupców, liczace 26 członków.

3) Koło przy Stow. Żydów Rękodzielników („Szomer Umonim”) liczące 26 członków.

4) Koło przy Stow. „Solidarność” (Bnej Brith), liczące 25 członków.

5) Koło Urzędników Domu Bank. A. Holzer, liczące 30 członków.

6) Koło przy Zw. Żydów Inwalidów, Wdów i Sierót Wojennych, liczące 36 członków.

Odnośnie do Kół przy Stow. Krakowskich Kupców, Żydów Rękodzielników, Solidarność, przy Zw. Żydów Inwalidów, Wdów i Sierót Wojennych, Koła te wykazywały dotychczas brak aktywności. Pomimo, że organizacyjnie podlegają one władzom L. O. P. P., a nie nam, staraliśmy się i staramy o ich uaktywnienie, z tem, że Koło przy Zw. Żydów Inwalidów, Wdów i Sierót Wojennych już zostało uruchomione, Koło przy Stowarzyszeniu „Solidarność“ wpłaciło tytułem składek do rozliczenia zł. 75.

Pozostałe zaś 2 Koła przyrzekły nam podjęcie akcji w najbliższym czasie. Zaznaczamy, że Koło przy Stow. Krakowskich Kupców, jak i Koło przy Stow. Żydów Rękodzielników, w założeniu swem miały mieć małą ilość członków, a to ze względu na akcję sprzedaży tabliczek, która miała być podjęta głównie wśród członków tych stowarzyszeń.

Odnośnie akcji tygodnia L. O. P. P. obsadziliśmy 19 stolików, zbierając kwotę 760 zł., zaś w roku 1935 zebraliśmy ponad 900 zł. przy 16-tu stolikach.

Akcja na terenie Krakowa rozwija się obecnie przy ścisłej współpracy z Zarządem Obwodu Miejskiego, w którym zasiada nasz delegat.

Ze względu na słabe stosunkowo wyniki akcji wśród stowarzyszeń i organizacji, które usprawiedliwić można poza obecnemi trudnościami finansowemi, w głównej mierze propagandowo dotychczas zaniedbanym terenem, — przystąpiono obecnie wspólnie z Obwodem Miejskim i w ramach jego ogólnej akcji propagandowej, do organizacji Komitetów Dzielnicowych, a w szczególności co nas głównie dotyczy w dzielnicy VII i VIII.

Z wyników tej akcji sprawy narazie zdać nie możemy, ze względu na krótki czas jej trwania.

TARNÓW.

Akcję propagandową na terenie tarnowskim wśród ludności żydowskiej prowadzi z naszego ramienia Miejski Komitet Organizacyjny pod kierownictwem Prezesa tamtejszego naszego Oddziału, Dra Merza oraz referenta p. Izraelewicza Leona.

Akcja rozwija się bardzo pomyślnie przy ścisłej współpracy z tamtejszemi władzami L. O. P. P., przyczem dotychczas uzyskano około 300 członków Żydów.

BIELSKO.

Działający w Bielsku z naszego ramienia Komitet Organizacyjny, zorganizował Koło przy tamtejszej Gminie Wyznaniowej, łączące w sobie członków szeregu Związków i Organizacji w sile 120 członków. Koło to ma zostać ze względów organizacyjnych rozwiązane, a członkowie wcieleni do tamtejszego Obwodu.

NOWY TARG.

Utworzone w Nowym Targu Koło przy Związku Uczestników Walk o Niepodl. Polski liczy 35 członków.

GORLICE.

Z ramienia naszego Komitetu zasiada w Zarządzie Obwodu p. Feuerstein. Koło przy Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski liczy 25-ciu członków. Pozatem znaczna ilość Żydów przystąpiła

na skutek naszej akcji, wprost do tamtejszego Obwodu w charakterze członków.

OŚWIĘCIM.

W Oświęcimiu zorganizowano szereg odczytów. Założone Koło liczy 125 członków. Zaznaczyć należy, że członkowie ci zostali przekazani tamtejszemu Obwodowi miejskiemu, który nawiasem powiedziawszy, według naszych wiadomości nie inkasuje składek członkowskich.

JASŁO.

Ilość członków Koła miejscowego w Jaśle wynosi 28, zaś znaczna ilość Żydów należy wprost do tamtejszego Obwodu Miejskiego.

CHRZANÓW.

Komitet działający w Chrzanowie z naszego ramienia zorganizował cykl odczytów, zapraszając na prelegentów między innymi p. Inspektora Wydziału Powiatowego Ludwika Gołąba oraz Komendanta Straży Pożarnej p. Stefana Zwarycza. Koło tamtejsze liczy 84 członków.

JAWORZNO.

Komitet nasz w Chrzanowie zorganizował w Jaworznie 180 członków, którzy należą do Obwodu.

SZCZAKOWA.

Komitet nasz w Chrzanowie, zorganizował w Szczakowej Koło, liczące 40 członków.

KRZESZOWICE.

Komitet w Chrzanowie organizuje w Krzeszowicach Koło.

TRZEBINIA.

Komitet nasz w Chrzanowie organizuje w Trzebini Koło.

NOWY SĄCZ.

Komitet działający z naszego ramienia w Nowym Sączu, utworzył Koło przy Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski, w skład którego wchodzą także niečłonkowie Związku.

Koło liczy obecnie ponad 160 członków.

Komitet wszczął żywą akcję wśród najszerszych warstw tamtejszej ludności żydowskiej, dzieląc miasta na rejony i wysyłając do poszczególnych rejonów swoich przedstawicieli dla propagandy.

SKAWINA.

Nasz Oddział w Skawinie współpracuje ściśle z Zarządem Miejskiego Koła L. O. P. P., w którym zasiada z naszego ramienia p. Dr. Kranz.

Nasz Oddział zorganizował zebranie obywatelskie z okazji Tygodnia L. O. P. P., na którym był obecny p. major Pukło i p. pułkownik Hachorkiewicz.

Dzięki tej akcji uzyskano 20 nowych członków.

Zbiórkę Tygodnia L. O. P. P. przeprowadziła pani Markiewiczowa z dodatnim wynikiem.

ŻYWIEC.

Oddział nasz rozwija w Żywcu żywą propagandę.

ANDRYCHÓW.

Reprezentanci nasi są w Zarządzie tamtejszego Obwodu i biorą żywy udział w akcji propagandowej.

Prezes naszego Oddziału p. Dr. Messinger wygłosił odczyt propagandowy. Wskutek akcji naszej wstąpiło wielu Żydów w szeregi członków tamtejszego Obwodu.

Wadowice, Mielec, Krynica, Zakopane, w organizacji.

IV. B/6. L. M. K.

Zarząd Okręgu polecił Oddziałom zorganizowanie miejscowych kół L. M. i K., przyczem Oddziały mają również współpracować z Funduszem Obrony Morza.

Sprawozdanie z terenu podajemy przy poszczególnych sprawozdaniach Oddziałów.

IV. B/7. P. C. K.

Zarząd Okręgu polecił Oddziałom zorganizowanie miejscowych kół P. C. K. Sprawozdanie z terenu podajemy przy poszczególnych sprawozdaniach Oddziałów.

C) PRACA W ODDZIAŁACH.

IV. C/1. Kraków.

Rozpatrując rezultaty działalności Zarządu Oddziału w okresie sprawozdawczym, należy zdawać sobie sprawę z tego, że okres przez który obecny Zarząd stał na czele oddziału, wynosi niespełna 10 miesięcy. Na ten okres przypadają ferje letnie, w czasie których praca, z natury rzeczy ulega pewnemu zahamowaniu, a nadto pamiętać należy, że w tym właśnie okresie odbyły się wybory do Sejmu R. P., które nie pozostały bez wpływu na wewnętrzne życie Oddziału. Chwilowe zahamowanie prac wewnętrznych zostało jednak przezwyciężone i w rezultacie Oddział nietylko nie osłabł, lecz przeciwnie, w okresie sprawozdawczym wzmocnił się i rozwinął.

Zarząd odbył w okresie sprawozdawczym 17-cie plenarnych posiedzeń, nie licząc posiedzeń prezydjum i poszczególnych sekcyj. — Zebrań informacyjnych odbyto w okresie sprawozdawczym 6, a mianowicie w dniu 30-go lipca 1935 (omówienie światowego zjazdu Kombatantów Żydowskich w Paryżu), 20-go września (omówienie sytuacji powyborczej), 16-go października (sprawa ustaw norymberskich i protest przeciwko metodom narodowo-socjalistycznym), 11-go grudnia (sprawy społeczne), 21-go stycznia 1936 r. (sprawozdanie i omówienie rezultatów Walnego Zjazdu Delegatów), 17-go lutego 1936 (sprawa obrony przeciwko antysemityzmowi).

Nadto odbyły się dwa wieczory dyskusyjne, a to

w dniach 28. I. 1936 (obrona przeciwko antysemityzmowi), i 13. II. 1936 (sprawy Bratniej Pomocy).

W okresie sprawozdawczym wpłynęło i odeszło z Oddziału 407 pism, Komunikatów wydano 6.

Jak w poprzednim, tak i w niniejszym okresie główną troską Zarządu było uporządkowanie finansów. W tym kierunku niestety członkowie nie poparli Zarządu dostatecznie. Wielu członków obniżyło płacone dotychczas składki, tak, że Zarząd walczy stale z trudnościami. Jeżeli udało się mimo to wynająć i urządzić nowy lokal, to należy to przypisać jedynie ofiarności poszczególnych obywateli, nie zaś zrozumieniu sytuacji przez ogół członków.

Poniżej **zamknięcie bilansowe per 20. III. 1936.**

WINIEN		**MA**	
Kasa	zł 90·05	Rach. pożyczek	zł 1000·—
Ruchomości	„ 977·80	Zarząd Okręgu	„ 1208·30
P. K. O.	„ 11·90		
Majątek z poprz. okresu	„ 11·05		
Saldo	„ 1117·50		
Razem	zł 2208·30	Razem	zł 2208·30

Zestawienie dochodów i wydatków per 20. III. 1936.

Mareczki	zł 3339·50	Koszty	zł. 4284·45
Wpisowe	„ 30·—	Legitymacje	„ 75·55
Saldo	„ 1117·50	Subwencje	„ 20·—
		Odznaki	„ 107·—
Razem	zł 4487·—	Razem	zł 4487·—

Stan członków przedstawia się, jak następuje:

W chwili obecnej liczy oddział 488 członków, w tem zwyczajnych 471, nadzwyczajnych 17.

W okresie sprawozdawczym przyjęto członków zwyczajnych 17, nadzwyczajnych 1, wystąpiło członków zwyczajnych 10.

Powyższe cyfry nie obejmują członków wspierających, należących do Koła Współpracy.

Jeżeli chodzi o pracę **Sekcji Kulturalno - Oświatowej,** to z chwilą przeniesienia Oddziału do nowego lokalu, w którym mieści się również „Czytelnia Towarzystwa", odpadła potrzeba urządzenia odrębnej czytelni Oddziału, gdyż członkowie nasi korzystają w pełni z czasopism „Czytelni Towarzyskiej".

Z przyczyn podanych na wstępie działalność Sekcji Kulturalno-Oświatowej nie mogła być tak wydatna, jakbyśmy tego pragnęli. Prócz wieczorów dyskusyjnych, o których powyżej już była mowa, urządzono kilka odczytów.

Sekcja urządziła nadto następujące imprezy i uroczystości: w dniu 5-go września 1935 r. Oddział wziął udział w uroczystem złożeniu ziemi z grobu Berka Joselewicza na kopcu na Sowińcu, a w dniu 10-go listopada 1935 r. urządzono uroczystą Akademję z okazji 17-lecia odzyskania Niepodległości, w lokalu kinoteatru „Adria". Akademja ta zgromadziła tłumy publiczności ze wszystkich sfer społeczeństwa żydowskiego. W dniu 1-go lutego 1936 r. urządzono, już w nowym lokalu Związku, uroczysty wieczór dla uczczenia powstania Styczniowego, na którym referat wygłosił płk. Tadeusz Podgórski, oraz urządzono odczyt rotmistrza Rembowskiego.

Prace **Sekcji Bratniej Pomocy** natrafiły w okresie sprawozdawczym na te same trudności, co w latach poprzednich, a raczej trudności wzmogły się jeszcze wskutek zaostrzenia się ogólnego kryzysu. Mimo to Bratnia Pomoc, w miarę możności i dzięki wytężonej pracy zdolała, w znacznej mierze spełnić swoje zadania. Rezultat tych prac przedstawia się pokrótce, jak następuje:

Udzielono bezpłatnej porady prawnej 20 członkom; z bezpłatnej pomocy lek. korzystało 52 członków, a niektórzy kilkakrotnie; umieszczono w Szpitalu Epidemicznym na Białym Prądniku żony dwóch członków; 2 członków bezpłatnie, częściowo na koszt B. P. udzielono 4 członkom bezzwrotnej pożyczki; opinjowano 30 podań do różnych instytucyj, z których większa część została pomyślnie dla członków załatwiona.

Niezamożnym członkom wystarano się o węgiel na zimę, deputaty żywnościowe oraz kilka par obuwia.

12 członków otrzymało za interwencją Bratniej Pomocy pożyczki w Spółdzielczym Banku Gwarancyjnym; 8 członkom Oddziałów zamiejscowych udzielono bezpłatnych porad lekarskich, z czego 4-ech umieszczono bezpłatnie w szpitalach, a pozostałym udzielono pomocy finansowej i umożliwiono im przejazd koleją do ich miejsc zamieszkania.

Na skutek interwencji Bratniej Pomocy uzyskało 5 członków zwolnienie z taksy kuracyjnej.

Sekcja lekarska Bratniej Pomocy dostarczyła niezamożnym członkom lekarstw na kwotę 45 zł.

Bratnia Pomoc uzyskała dla członków Związku zniżki w wielu kinach i w Teatrze Miejskim, oraz w wielkiej ilości firm handlowych.

Bratnia Pomoc urządziła z okazji święta Purim **wieczerzę żołnierską dla żołnierzy - Żydów** garnizonu krakowskiego. Wieczerza odbyła się w lokalu naszego Związku, a przybyło na nią 247 żołnierzy pod dowództwem podoficerów danych pułków.

Uroczystość zaszczycili swoją obecnością zastępca dowódcy O. K. V., zastępca Komendanta garnizonu

krakowskiego, oficer inspekcyjny garnizonu, wiceprezes Białego Krzyża, rabin wojskowy, prezes Gminy Wyznaniowej, oraz prezydjum Zarządu Okręgu.

Żywą działalność rozwijała **podsekcja Grobów Wojennych,** która od połowy maja 1935 r. przystąpiła do przeprowadzenia robót konserwacyjnych na cmentarzu żydowskim w miejscu, na którem znajdują się groby żołnierskie.

Przedewszystkiem oczyszczono cały teren z rumowiska, traw i różnych odpadków. Kwatera została oparkaniona prowizorycznym, około 160 m. długim parkanem pokostowanym. Przeprowadzono kilka zbiórek na cele opieki nad grobami, z dodatnim rezultatem.

Dnia 6. X. 1935 r. odbyło się na cmentarzu żydowskim nabożeństwo żałobne za poległych żołnierzy, przy udziale reprezentantów Władz rządowych i komunalnych, bratnich organizacyj, reprezentacji Gminy Wyznaniowej i Rabinatu.

Pan inż. Dintuch przy współpracy ob. inż. Freundlicha wypracował plan na 223 nagrobków dla poległych żołnierzy. Plan ten wysłano do zatwierdzenia.

Dnia 15. II. 1936 r. odbyła się komisja na cmentarzu w tej sprawie.

Podsekcja Grobów Wojennych zamierza z wiosną bież. roku przystąpić do dalszej pracy nad urzeczywistnieniem zatwierdzonego przez komisję planu konserwacji grobów wojennych i dysponuje na ten cel kwotą 1.542.09 zł.

Najmniej aktywności wykazała w okresie sprawozdawczym **Sekcja Strzelecka,** tłumaczy się to jednak tem, że wskutek śmierci Marszałka Piłsudskiego, wszelkie imprezy w miesiącach letnich 1935 zostały wstrzymane i zahamowane, a następnie okres zimowy, połączony z przeprowadzką Oddziału, nie sprzyjał pracom tej Sekcji.

Biuro Historyczne Związku zostało ostatecznie zorganizowane i prace weszły na tory realne, które pozwalają mieć nadzieję, że w ciągu najbliższych miesięcy będzie można już opublikować część zebranego materjału.

W myśl uchwały Walnego Zjazdu Delegatów, odbytego w Warszawie, przekształcono dotychczasowe Koło Przyjaciół, składające się z członków wspierających Związku, na **Koło Współpracy,** w skład którego weszło również Koło Pań jako samodzielna **Sekcja Pań** w Kole Współpracy.

Te same momenty, które działały hamująco na pracę Oddziału, przyczyniły się również do tego, że rozwój Koła Współpracy nie był tak znaczny, jakby tego sobie życzyć należało. Uważamy jednak, że fakt, iż Koło to w ciągu okresu sprawozdawczego powiększyło ilość członków, dowodzi, iż obecnie, po ponownem wzmocnieniu Oddziału, rozwój Koła będzie szybko postępował naprzód.

Koło liczy w chwili obecnej okrągło 300 członków.

Członkowie Koła Współpracy, którego Sekretarjat mieści się w lokalu Oddziału, korzystają z wszystkich urządzeń na równi z członkami zwyczajnymi Oddziału.

Koło Współpracy urządziło kilka odczytów i referatów. Sekcja Pań pracowała szczególnie intenzywnie, współdziałając nietylko w organizowaniu wszelkich imprez oddziału, ale prowadząc samodzielne kursy języków i kurs gospodarstwa i rozpocząwszy w ostatnich tygodniach **akcję dożywiania dzieci szkolnych,** przedewszystkiem dzieci naszych członków. Dzieci te otrzymują pożywny obiad w lokalu Związku, znajdują się **pod stałą opieką lekarską,** przebywają w lokalu przez kilka godzin, przyczem urządza się dla nich zabawy i ułatwia się im naukę.

Kadra Młodych znalazła również pomieszczenie w lokalu Związku. Obok Kadry Młodych powstało odrębne stowarzyszenie Akademickiej Młodzieży Żydowskiej „Współpraca". Oba te stowarzyszenia współdziałają ze sobą i korzystają z wszystkich urządzeń na równi z członkami Oddziału.

Mamy nadzieję, że przez ten żywy kontakt, młodzież zgrupowana w obu wyżej wspomnianych Stowarzyszeniach tem bardziej i tem lepiej wychowa się w atmosferze właściwej naszemu Związkowi.

Sąd Koleżeński rozpatrywał w okresie sprawozdawczym 5 spraw, w dwóch wypadkach orzekł wykluczenie ze Związku, w dwóch wypadkach zawieszenie w prawach członka, w jednym wypadku uznał, że niema podstaw do wdrożenia postępowania.

Harcerstwo. Prace związane z ruchem harcerskim rozwijają się pomyślnie.

Na terenie Krakowa jest sformowanych 5 drużyn harcerskich, 2 samodzielne zastępy, 1 zastęp zastępowych harcerskich, 6 gromad zuchowych oraz 1 gromada wodzów zuchowych. Tak gromady zuchowe jak i drużyny harcerskie urządzają częstokroć kominki bądź w poszczególnych szkołach, bądź też w lokalu naszego Związku. Kominki te cieszą się dużem powodzeniem. Młodzież i dzieci bawią się wesoło w obecności rodziców i zaproszonych gości, którzy z zainteresowaniem przyglądają się tej zabawie. Ostatnio urządzono taki kominek 8. II. 1936 r. Na kominku tym rozdzielono z okazji Chamisza - asar słodycze.

Podczas feryj zimowych urządzono kolonję zimową. Kolonja ta znajdowała się przy kolonji Tow. Rabczańskiego im. Marji Fränklowej, prowadzonej pod kierownictwem p. dyr. Silbermana. Za udzieloną nam gościnę składamy na ręce Pana Prezesa, Dra Józefa Steinberga serdeczne podziękowanie. Komendantem Kolonji Harcerskiej był członek Tymczasowego Centralnego Komitetu d. Haan. — Istnieje zamiar urządzenia również Kolonji letniej. Miejsce kolonji zostanie dodatkowo zapodane. Informacyjne zgłoszenia na kolonję przyjmuje już obecnie sekretarjat komitetu, czynny codzień od godz. 18.30 do 19.30 w lokalu Związku, Rynek Główny L. 12, II p.

Przed ferjami przewiduje się urządzenie kilku wycieczek jedno- i dwudniowych. Wycieczki te będą prowadzone przez wykwalifikowanych instruktorów i opiekunów. Terminy wycieczek będą ogłoszone na tablicy w lokalu Związku.

Zarząd Koła Przyjaciół przy Komitecie Chorągwianym apeluje o wpisywanie się na członków Koła Przyjaciół.

Koło Miejscowe L. O. P. P. pracuje normalnie biorąc udział we wszystkich pracach Ligi. W planie działalności na rok 1936 umieszczono szerzej zakreśloną akcję w kierunku wyszkolenia drużyn obrony przeciwlotniczej i ratownictwa. Koło dysponuje kwalifikowanymi instruktorami.

Walne Zgromadzenie L. O. P. P., które odbyło się 20. III. 1936 r. na Ratuszu Krakowskim, wybrało do Zarządu członka naszego Koła.

Oddział Ligi Morskiej i Kolonjalnej przy naszym Związku liczy obecnie 385 członków.

Oddział brał czynny udział w pochodzie 15-lecia „Święta Morza", urządził w „Dzień Święta Morza" uroczyste nabożeństwo w Synagodze postępowej, pozatem brał udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego oraz prowadził akcję na rzecz F. O. M.

Miejscowe Koło P. C. K. przy oddziale naszym zorganizowało 8 drużyn sanitarno - ratowniczych. — Dwuch lekarzy szkoli te drużyny i drużyny L. O. P. P., któremi koło miejscowe P. C. K. każdej chwili dysponuje. Przy Kołach młodzieży P. C. K. znajdują się wyekwipowane apteczki domowe. Zorganizowano też w pięciu szkołach Koła Młodzieży P. C. K.

Koło Miejscowe P. C. K. wyznaczyło dwuch instruktorów - lekarzy, którzy na terenie szkół w dzielnicy żydowskiej zaznajamiają młodzież z zadaniem P. C. K., jak również prowadzą szkolenie i kursa higjeny w porozumieniu z Władzami szkolnemi.

Koło Miejscowe P. C. K. urządziło **Wystawę Higjeniczną.** Uroczyste otwarcie wystawy nastąpiło dnia 1. VI. 1935 r. przy udziale Władz rządowych i komunalnych oraz Władz uniwersyteckich i szpitalnych. Wystawę odwiedziło przez przeciąg jej trwania ogółem 8667 osób, a ponadto wojsko i młodzież szkolna.

W czasie Tygodnia P. C. K. wystawił Oddział nasz własną kolumnę sanitarno - ratowniczą, która brała udział w pochodzie P. C. K.

W roku 1935 utworzono pod kierownictwem ob. Dr. Maurycego Epsteina, łącznie z Tow. Jordanów **kolonję letnią dla dzieci** najbiedniejszych w **Jordanowie.** W okresie trzech miesięcznym, a to w czerwcu, lipcu i sierpniu znalazło pomieszczenie 160 dzieci, a to w trzech turnusach.

Stosunek nasz do **Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny,** w szczególności do Zarządu Powiatowego kształtował się nietylko poprawnie, ale spotykaliśmy się zawsze ze szczerem koleżeństwem, za co na tem miejscu pozwalamy sobie Władzom Federacji złożyć podziękowanie.

Według informacyj, jakich nam udzielono, Zarząd Federacji ma zamiar w pierwszych dniach kwietnia bież. roku zwołać zebranie zarządów wszystkich Związków w skład Federacji wchodzących, celem ostatecznego przedyskutowania i ustalenia kierunku i zasięgu prac Federacji.

Jeżeli chodzi o stanowisko Związku naszego w obrębie **społeczeństwa żydowskiego,** to stwierdzić należy, że mimo gwałtownej kampanji, jąka jedna z partyj politycznych przeciw Związkowi prowadzi, stanowisko nasze w obrębie społeczeństwa żydowskiego zupełnie nie ucierpiało, przeciwnie w ostatnich miesiącach daje się zauważyć wzmocnienie naszego prestiżu. Fakt ten pozwoli przyszłemu Zarządowi rozwinąć szerzej prace zmierzające do urzeczywistnienia naszych celów ideowych.

IV. C/2. Katowice.

Sprawozdania rocznego Oddział nie przysłał za wyjątkiem poniżej podanego sprawozdania Bratniej Pomocy.

Ilość załatwionych wniosków i korespondencji: 40.

Fundusze sekcji pochodziły w pierwszym rzędzie z 30% netto zysków z Komisji Dochodów Niestałych, pozatem z ofiar członków Oddziału.

Z chwilą zahamowania działalności K. D. N. (żałoba po zgonie Marszałka Piłsudskiego), fundusze sekcji zaczęły się szybko wyczerpywać. Postanowiono zatem przeprowadzić zbiórkę wśród członków Oddziału na Fundusz Pomocy Doraźnej. Suma zbiórki wyniosła: **236 zł.** Zebrana kwota umożliwiła sekcji przeprowadzenie realnej pomocy bezrobotnym członkom Związku, którzy się coraz liczniej zgłaszali o pomoc sekcji. Pożyczek udzielono 4 członkom Oddziału, na sumę: **150 zł.** Zapomóg 6, na sumę: **148.20 zł.**

Równocześnie przystąpiono do rejestracji bezrobotnych członków Oddziału na specjalnych kwestjonarjuszach, przygotowanych przez sekcję. Do rejestracji zgłosiło się 5 osób. Niezależnie od tego udzielono zatrudnienia 3 bezrobotnym członkom Oddziału.

Udzielono gwarancji, celem umożliwienia egzystencji, 2 członkom Oddziału na sumę: 250 zł.

Pomoc lekarska. Sekcja udzielała bezpłatnych porad lekarskich, zdjęć rentgena oraz pokrywała, w miarę możności, rachunki za zapisywane lekarstwa. Suma zapłaconych rachunków za lekarstwa wyniosła **25.14 zł.**

Pomoc prawna. Udzielano pomocy prawnej w miarę zgłoszeń poszczególnych petentów.

Zniżki do teatru. Sekcja wydawała zniżki do Teatru Polskiego.

Na zakończenie sprawozdania sekcja pozwala sobie złożyć podziękowanie za ofiarność i bardzo przychylne ustosunkowanie się do sekcji członkowi - sympatykowi panu Władysławowi Kaftalowi, za ofiarną współpracę z sekcją — Ob. Dr. Frűssowi i Dr. Wiesnerowi. Pozatem wszystkim tym obywatelom, którzy przez zaofiarowanie datków, przyczynili się w głównej mierze do przyjścia z pomocą niezamożnym członkom Oddziału oraz ich Rodzinom.

Walne Zgromadzenie w Katowicach wybrało prezesem Oddziału Dra M. Kanarka.

Wybrano Zarząd w następującym składzie: Adler, Mgr. Berger, Buchner, Edelstein, Dr. Mayer, Inż. Unger, Dr. Wiesner, Wolfson.

Sąd Honor.: Dr. Becher, Dr. Breiter, Dr. Freundlich, Łabędź, Dr. Zang.

Komisja Rewizyjna: Dr. Appel, Kaufman, Mgr. Mandelkorn, Inż. Potok, Wohlfeiler.

Delegaci na Zjazd: Dr. Lampel, Inż. Potok, Inż. Unger i Wolfson.

IV. C/3. Tarnów.

Ostatnie Walne Zgromadzenie Oddziału odbyło się w dniu 1-go sierpnia 1935 r.

Skład Zarządu: Prezes Ob. Dr Juljusz Merz, Wiceprezes Ob. Dr. Bogumił Speiser, Sekretarz Ob. Juljusz Margulies, Skarbnik Ob. Salo Gelb, członkowie: Brand Ulek, Insler Leon, Dr Izraelowicz Leon, Dr Szalit Edward.

Komisja rewizyjna: Dr Czech Bernard, Inż. Józef Biegeleisen, Taub Markus.

Sąd koleżeński: Dr. Blumenfeld Henryk, Dr Bober Ludwik, inż. Biegeleisen Józef, Dr. Izraelowicz Leon, Dr Muskatenblit Wolf, Offner Leon, Dr Rubin Bronisław, Steigler Juljusz, Dr Wider Emil.

Posiedzeń Zarządu odbyło się 10, Sądu Koleżeńskiego 4. Zebrań informacyjnych 2.

Pism wpłynęło i wyszło według dziennika 159.

Stan kasy z dniem 1 marca b. r. wynosił zł. 89.41.

Oddział urządził kilka wieczorów dyskusyjnych, w każdy czwartek zebrania towarzyskie członków, dwa odczyty oraz wielką zabawę reprezentacyjną w Kasynie Miejskim z bardzo dobrym rezultatem.

Oddział wziął udział we wszystkich uroczystościach państwowych.

Bratnia Pomoc może się pochwalić nie-lada sukcesem w okresie sprawozdawczym, za jej pośrednictwem umieszczono czterech bezrobotnych umysłowych na posadach.

Oddział strzelał w sezonie o Odznakę O. S. i uzyskał kilkanaście odznak.

Sekcja Grobów wojennych odnowiła na tutejszym cmentarzu żydowskim 7 grobów, dając nowe płyty betonowe i napisy, a pomnik legjonisty inż. S. Reicha odnowiono. Żelazne ogrodzenie tego pomnika posiada emblematy naszego Związku pomysłu inż. Merzównej Dory.

Oddział posiada 71 członków zwyczajnych i 3-ech nadzwyczajnych.

Koło Współpracy liczy 13 członków. Oddział jednak przystępuje do akcji zjednywania nowych członków.

Koło L. O. P. P. przy Związku liczy 42 członków i rozwija się pomyślnie, prezesem Koła jest Ob. Insler Leon.

IV. C/4. Bielsko.

Ostatnie Walne Zgromadzenie zwyczajne odbyło się 30. kwietnia 1935 r. Uchwałą tego Zgromadzenia ustanowiono zarząd w następującym składzie:

Prezes Ob. Dr. Edmund Kühnberg, wiceprezesi: Ob. Dr. Wilhelm Frister i Ob. Inż. Daniel Immerglück. Członkowie zarządu: Inż. Maksymiljan Alfus, Dr. Emil Herzhaft, Stefan Lamensdorf, Dr. Richtmann i Dr. Kazimierz Weinstern. Kooptowano do zarządu Adolfa Brandta. Komisja rewizyjna składa się z Ob. Dra Klara, M. Lichtblaua i Skibelskiego. Wydział Koła Przyjaciół pozostał w dotychczasowym składzie: Dr. Zygmunt Marienberg, Dr. Wilhelm Machauf, Tiesch Alfred, Roman Weinheber, Leon Finder.

Zarząd odbył 21 posiedzeń. Zebrania informacyjne wyznaczone na wtorek każdego tygodnia cieszyły się różną frekwencją, zależnie od pory roku. Nadzwyczajnych walnych zebrań odbyło się trzy.

Conajmniej raz w miesiącu zbierali się członkowie na wieczór dyskusyjny lub odczyt. Oddział brał udział we wszystkich uroczystościach, bądź to gremjalnie, bądź przez przedstawicieli.

Z Bratniej Pomocy nie korzystali członkowie Oddziału. Udzielono natomiast wcale wydatnych wsparć członkom Związku z poza Bielska w kilku wypadkach wymagających szybkiego działania.

W ciągu wiosny i lata 1935 r. zdobyło 8 członków bronzową odznakę strzelecką, 5 członków zaś srebrną odznakę strzelecką.

Oddział liczy 35 członków zwyczajnych i 34-ch członków nadzwyczajnych.

Członkowie Oddziału należą do miejscowego Oddziału L. O. P. P., P. C. K. i Ligi Morskiej Kolonjalnej.

IV. C/5. Nowy Sącz.

Sprawozdanie z Walnego Zgromadzenia odbytego w dniu 21 marca 1936 roku o godz. 19.30.

Prezes Oddziału otwiera Walne Zgromadzenie o godzinie 19.30, stwierdzając obecność 40 członków Związku (kombatantów), 29 członków Koła Przyjaciół, a więc ilości członków wystarczającej do odbycia Zgromadzenia i powzięcia ważnych uchwał.

Otwierając Zgromadzenie składa Prezes Oddziału hołd zmarłemu Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu. Przemówienia tego wysłuchali zebrani powstając z miejsc. Następnie dwuminutowem milczeniem uczczono pamięć Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Następnie wita prezes przybyłych jako gości prezesa Zarządu Gminy Wyzn. Żyd. p. Salomona Tenzera oraz rabina Rubina i proponuje wybór przewodniczącego zebrania i sekretarza.

Przewodniczącym zebrania wybrano ob. Dra Herbsta Maksymiljana, zaś sekretarzem ob. Kilika Izraela.

Sekretarz Koła odczytuje protokół z ostatniego Walnego Zgromadzenia, który przyjęto do wiadomości.

Imieniem Zarządu składa ustne sprawozdanie prezes, przedstawiając działalność Oddziału, która mimo szeregu trudności była ożywiona. Urządzono święta wielkanocne dla żołnierzy żydów w służbie czynnej, urządzając dla nich jadłodajnię przez cały

czas świąt. Stało się to dzięki pomocy Koła Przyjaciół, przyczem koszt tej akcji przekroczył kwotę 800 złotych. W tem miejscu dziękuje prezes pp. Tenzerowi, Maschlerowi, Dr. Sternowi za wydatne przyczynienie się do przeprowadzenia tej akcji. — Utworzono Koła L.O.P.P., liczące obecnie 286 członków, Koło Przyjaciół Związku liczy dotychczas niestety jedynie 14 członków. Siedzibę Związku przeniesiono do nowej świetlicy, z której członkowie wydatnie korzystają. Urządzono pomoc lekarską bezpłatną dla niezamożnych, a zniżoną w kosztach dla pozostałych członków. Pomocy tej udzielali członkowie lekarze.

Pomocy prawnej udzielał prezes Koła w kilkudziesięciu wypadkach, podobnie jak i pomocy interwencyjnej. Prezes stwierdza, że w każdym wypadku znalazł pełne poparcie.

Ustosunkowanie do pokrewnych organizacyj b. wojskowych było bardzo dobre. Wydział odbył 15 posiedzeń, urządzono 8 zebrań informacyjnych. — Wzięto udział we wszystkich wystąpieniach z okazji uroczystości narodowych wspólnie z Federacją, przyczem Oddział występował z zwartym szeregu. Dwudziestu ośmiu członków otrzymało Medal za Wojnę.

Dla informowania członków wydawano biuletyny. Karność w oddziele była wzorowa. Majątek oddziału wzrósł wydatnie dzięki pozyskaniu 2.800 dzieł. Stanowić one będą podwalinę bibljoteki oddziału.

W roku sprawozdawczym uzyskali członkowie 1 srebrną i 2 bronzowe odznaki strzeleckie. Członkowie Związku pracowali również w szeregu organizacjach. Związek posiada odpowiednie znaczenie wśród miejscowego społeczeństwa i cieszy się poważaniem.

Sekretarz koła składa sprawozdanie z prac sekretarjatu. Wedle niego załatwiono 128 pism.

Skarbnik przedstawia sprawozdanie kasowe, zamykające się kwotą 368 zł.

Komisja Rewizyjna zbadała zgodność ksiąg z alegatami i na tej podstawie stawia wniosek o udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi. Wniosek ten jednogłośnie uchwalono.

Komisja Matka po naradzie przedstawia listę kandydatów. W wyniku przeprowadzonego głosowania wybrano jednogłośnie prezesem Oddziału ob. Dra Stanisława Körbla, zaś większością głosów do zarządu ob. Dra Hochhausera Dawida, Dra Herbsta Maksymiljana, Lenza Samuela, Kilika Izraela, Ringa Salomona, Liebermana Chaskla, Reicha Leona i Schnitzera Maksymiljana. Na zastępców ob. ob.: Ueberreicha Maksa, Spreia Leona i Afterguta Hirscha. — Delegatami na Zjazd Okręgu ob. Ringa Salomona, Wienera Ebera i Manesa Lernera. — Do Sądu Koleżeńskiego: ob. Dra Kannera Mojżesza, Dra Körbla Mieczysława i Reicha Leona. — Do Komisji rewizyjnej: ob. Dra Mohra Marjana, Wienera Ebera i Schlangera Bernarda.

Gdy nikt więcej głosu nie zabrał prezes Oddziału, który po wyborach objął przewodnictwo zebrania wnosi okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Jej Prezydenta Ignacego Mościckiego i Generała Insp. Sil Zbrojnych Rydza Śmigłego, który zebrani trzechkrotnie powtórzyli. Zebranie zakończono o godz. 21.30.

IV. C/6. Chrzanów.

W okresie sprawozdawczym oddział rozwija się normalnie, działalność zaś polegała w pierwszym rzędzie na utrwaleniu podstaw organizacyjnych, a w dalszym ciągu na rozszerzeniu kręgu jego działalności. Wszelkie dążenia dotyczące istotnych spraw państwowych znajdowały żywy oddźwięk na terenie Oddziału. W dążeniu do poparcia wszelkich poczynań państwowo - twórczych oddział tutejszy rozwijał żywą działalność w akcji propagandowej L. O. P. P., w akcji propagandowej przy subskrypcjach Pożyczki Narodowej i Inwestycyjnej. Również we wszystkich uroczystościach narodowych oraz manifestacjach narodowych oddział brał czynny udział we formie defilad, udział w uroczystych akademjach. Śmierć Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego okryła głęboką żałobą Oddział, który razem z całem społeczeństwem brał udział w manifestacjach żałobnych, zaś wewnątrz Oddziału przez urządzanie żałobnych akademij, posiedzeń żałobnych dał wyraz wielkiemu bólowi po stracie Budowniczego Państwa. O ile chodzi o pracę wewnątrz Oddziału, to urządzono szereg zebrań informacyjnych dla członków Oddziału, celem zapoznania ogółu członków z aktualnemi problemami tak z dziedziny życia państwowego, jak i zakresu samej działalności Związku.

Świetlica Oddziału jest nadal punktem zbornym członków Oddziału oraz wszystkich Kół, gdzie przez kultywowanie życia towarzyskiego pośrednio utrwala się siłę organizacyjną Oddziału. Świetlica ta jest zarazem lokalem, gdzie urządza się wszystkie uroczystości związkowe, zebrania towarzyskie, odczyty itd.

W ramach tutejszego Oddziału rozwijają swoją działalność przybudówki, a w szczególności Koło Przyjaciół i Koło Pań.

Wspomnieć należy, że w ostatnich dniach lutego 1936 r. odbyło się zebranie publiczne przy tłumnym udziale ludności żydowskiej, na którem z ramienia Związku jego przedstawiciele zapoznali tutejsze społeczeństwo żydowskie z ideologją Związku.

Związek tutejszy spotkał się z życzliwem stanowiskiem władz, oraz miejscowego społeczeństwa żydowskiego, utrzymywał kontakt z pokrewnemi organizacjami, których przedstawicieli gościł na zebraniach towarzyskich przez Oddział tutejszy urządzanych.

Ostatnie Walne Zgromadzenie odbyło się dn. 23-go marca 1936 roku.

Skład Zarządu Oddziału jest następujący: Prezes Dr Artur Butterteig, wiceprezes Umlauf Józef, sekretarz Inż. Faber Izak (obecnie Szagrin Jedidje), skarbnik Bergman Jakób, Dr. Glanz Leon. Dookoptowano do Zarządu ob. Jedidje Szagrina, jako sekret., Salomona Freibergera oraz Hermana Spirę jako kierownika placówki Oddziału w Szczakowie.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą: Dr Grün Maksymiljan, ob. Baruch Jucker i ob. Fleisig Gabrjel.

Sąk Koleżeński ma skład: Dr. Butterteig Artur. Dr. Glanz Leon, Inż. Faber Izak, Umlauf Zygmunt, Spira Herman.

Skład Zarządu Koła Przyjaciół: Prezes ob. Eisner S. Wiceprezes: Dr. Weindling Zygmunt, skarbnik: Klein Peretz. Członkowie Zarządu: Inż. Prinz Marek, Dr. Pfefer Juljusz, Dr. Werner Juljusz. — Skład Koła Pań: Prezes: Mgr. Klara Pfeferowa, Wiceprezes: Natalja Eisnerowa. Skarbnik: Eleonora Prinzowa. Sekretarka: P. Steinerowa. Członkinie Zarządu: Butterteigowa Stefa i Richterówna Helena.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 27 posiedzeń zarządu, 3 posiedzenia Sądu Koleżeńskiego, 10 zebrań informacyjnych i 1 Nadzwyczajne Walne Zebranie.

Wpłynęło 120 pism, odeszło 85 pism, komunikatów wydano 15.

W okresie sprawozdawczym ogólna suma przychodu wynosiła kwotę 1.125.02 zł., zaś ogólna suma rozchodu sumę 1.090.26 zł.

W lokalu oddziału odbyły się 3 odczyty, a nadto 4 zebrania towarzyskie, połączone z herbatką, z których dochód przeznaczony był na cele Bratniej Pomocy. W zebraniach towarzyskich prócz członków Związku brali udział przedstawiciele pokrewnych organizacyj.

Oddział brał udział w trzech pochodach, względnie w defiladach w ramach ogólnych uroczystości państwowych. Prezes oddziału reprezentował Związek we wszelkich akcjach społecznych w ramach lokalnych komitetów.

Bratnia Pomoc walczyła z brakiem zasobów pieniężnych, jednakowoż w granicach możności udzielała pomocy niezamożnym członkom we formie bezpłatnej pomocy lekarskiej i prawnej, przydziału środków żywności, jak ziemniaki, węgiel, przydział mac i t. d.

Oddział brał udział w zawodach strzeleckich, organizowanych w lecie 1935 r. przez Związek Strzelecki.

Ewidencja Oddziału: Związek liczy członków zwyczajnych 46. — Koło Współpracy (Koło Przyjaciół) liczy 45 członków. — Koło Pań liczy 22 członków. — L. O. P. P. działający przy Oddziale liczy 52 członków.

IV. C/7. Oświęcim.

Ostatnie Walne Zgromadzenie odbyło się dnia 25. I. 1936 r., w skład Zarządu Oddziału wchodzą następujący członkowie: prezes: Ob. Dr. Thieberg Henryk, wiceprez.: Schanzer Szymon, sekretarz: Ob. Wischnitzer Samuel, skarbnik: Lien Maurycy, członkowie Zarządu: Dr. Fei Henryk, Ob. Gerstner Chaim, Ob. Freifeld Maurycy, Ob. Leiman Adolf, Ob. Spanauf Izaak.

Komisja Rewizyjna: Ob. Dr. Przeworski Juljusz, Ob. Thieberg Stefan, Ob. Wasserberger Artur.

Zastępcy Komisji Rewizyjnej: Ob. Schwarz Dawid, Ob. Schmeidler Dawid.

Sąd Koleżeński: Ob. Haberfeld Gerhard, Ob. Blumenstock Maks, Ob. Waller Eljasz.

Komisja Weryfikacyjna: Ob. Dr. Thieberg, Ob. Dr. Fei, Ob. Lien Maurycy, Ob. Barber Izaak, Ob. Band Ferdynand, Ob. Freifeld Maurycy.

Bratnia Pomoc: Ob. Dr. Thieberg Henryk, Ob. Akselrad Naftali, Ob. Freifeld Maurycy.

Posiedzeń zarządu odbyło się 12, posiedzeń komisji rewizyjnej 2, zebrań informacyjnych 2, Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń 1. Wpłynęło pism 107, wyszło pism 71. Dochody 1.240 zł. 32 gr. Rozchody 1.073 zł. 03 gr. Wieczorów dyskusyjnych 1, odczytów 3, herbatek połączonych z tańcami 1.

Nazewnątrz wystąpiono 3 razy.

Ukonstytuowano Bratnią Pomoc przy Oddziale Związku, do której w skład weszli Ob. Dr. Thieberg Henryk, Ob. Akselrad Naftali i Ob. Freifeld Maurycy.

Wybudowano własnym kosztem pomnik błp. legjonisty Hirscha.

Stan członków Oddziału 34. Koło współpracy liczy 41 członków. Koło Pań 39 członków.

Związek jest członkiem L. M. K. Prezes Oddziału jest Prezesem P. C. K. Prezes Oddziału jest wiceprezesem L. O. P. P. Oddział jest członkiem F. O. M. 4-ech członków Oddziału posiada odznakę P. O. S.

Zorganizowano z inicjatywy burmistrza miasta Oświęcimia kuchnię dla biednej ludności żydowskiej, w której to akcji członkowie naszego Oddziału objęli kierownicze stanowiska. Zorganizowano przy współpracy żydowskiej gminy wyzn. dla 23 żołnierzy Żydów w okresie świąt Paschy kuchnię rytualną. Oddział posiada własny lokal.

IV. C/8. Jasło.

Ostatnie Walne Zgromadzenie naszego Oddziału odbyło się 22 września 1935 r.

Do Zarządu wchodzą ob. ob.: inż. Michał Weissmann prezes, Adolf Margulies i Dr. Henryk Langer wiceprezesi, Dr. Naftali Menasse i Wilhelm Einziger sekretarze, Henryk Friedmann skarbnik oraz Adolf Cyna, Dr. Esriel Kornmehl i Pinkas Schwimmer.

Do Komisji Rewizyjnej wchodzą ob. ob.: Dr. Adolf Kaczkowski, Chaskiel Haas i Dr. Izrael Płockier a do Sądu Koleżeńskiego ob. ob.: Dr. Adolf Kaczkowski, Dr. Izrael Płockier, Dr. Salomon Weinstein, Jakób Grobtuch i Wilhelm Fass.

Od 22 września 1935 r. odbyło się 8 posiedzeń zarządu i 2 posiedzenia Sądu Koleżeńskiego oraz trzy zebrania plenarne członków.

Wpłynęło 36 pism — wszystkie załatwione. Odbyły się 3 zebrania dyskusyjne przed Walnym Zjazdem i 1 zebranie sprawozdawcze, odczyt publ. Dra Oberlaendera o Nowej Konstytucji. Wystąpienia na zewnątrz: 1) Udział w obchodzie 3-go Maja i w defiladzie, 2) 14 maja 1935 r. obchód żałobny z powodu zgonu Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, 3) 28 lipca 1935 r. obchód 15-tej rocznicy śmierci błp. kapitana Legjonów Bronisława Zygmunta Goldschlaga (nabożeństwo w Synagodze i pochód na

grób), 4) udział w obchodzie Święta Niepodległości (11 listopada 1935).

Bratnia Pomoc — 4 pożyczki, kilka interwencji. Nasi członkowie zdobyli 6 P. O. S., 10 odznak strzeleckich. Ilość członków: 43 zwyczajnych, 1 nadzwyczajny.

Współpraca z miejscowem Kołem L. O. P. P.

IV. C/9. Wieliczka.

W pierwszym roku istnienia naszego oddziału mieliśmy do zwalczenia znaczne trudności organizacyjne ze względu na małą ilość członków i ze względu na specyficzne stosunki lokalne.

Urządziliśmy przedewszystkiem świetlicę, w której skupia się nasze życie związkowe. Następnie braliśmy czynny udział w obchodach narodowych i żałobnych, zapraszani też oficjalnie przez miejscowe władze i związki, które ustosunkowały się przychylnie do naszego Związku.

Tutejszy oddział Federacji Z. O. O. wybrał prezesa naszego oddziału członkiem wydziału, przez co utrzymujemy z Federacją ścisły i koleżeński kontakt.

Skład Zarządu Oddziału: Dr. Stefan Timberg prezes, Dr. Marek Rosenzweig wiceprezes, Samuel Perlberger sekretarz, Jakób Tilles skarbnik, Dr. Eljasz Weinberger i Mendel Unterbuch członkowie Zarządu.

Skład Komisji rewizyjnej: Szymon Neiger, Bernard Silberberg i Józef Waldman.

Skład Sądu koleżeńskiego: Dr. St. Timberg, Dr. Marek Rosenzweig i Dr. Eljasz Weinberger.

Zarząd odbył 14 posiedzeń, komisja rewizyjna 1 posiedzenie. Zebrań informacyjnych odbyto 8 a nadzwyczajnych walnych zebrań 3.

W czasie od maja 1935 do marca 1936 wpłynęło do oddziału 47 pism a wysłano 24, w tem 6 okólników wydanych przez oddział.

Tutejszy Oddział zaraz w początkach swego istnienia brał czynny udział w werbowaniu członków do istniejącego już wówczas Powiat. Koła L. O. P. P., do którego należało z początku około 100 członków-Żydów, ale wskutek zubożenia społeczeństwa żydowskiego w Wieliczce liczba ich obniżyła się do 47. Wobec tego, że Żydzi należą już do Pow. Koła i ze względu na lokalne stosunki oddział nasz odstąpił od zamiaru zorganizowania oddzielnego Koła L. O. P. P. przy naszym oddziele.

IV. C/10. Andrychów.

Walne Zgromadzenie w dniu 1 marca 1936 roku. Prezes oddziału przywitał gości oraz członków i skreślił całokształt działalności oddziału za rok 1935/1936. W obszernem swem przemówieniu przedstawił ob. prezes czynny udział Żydów w walkach niepodległościowych i przeszedł do przedstawienia działalności oddziału i jego poczynań na terenie naszego miasta. Działalność oddziału ograniczała się do niesienia pomocy finansowej, bezrobotnym członkom, przez udzielanie im pożyczek, przeprowadzenie wykładów o strzelnictwie, publicznego wygłoszenia referatu o gazach bojowych, przez prezesa oddziału podczas tygodnia L. O. P. P.

Członkowie oddziału brali udział w ubieganiu się o P. O. S. z wynikami dodatniemi.

Na przewodniczącego Walnego Zebrania wybrano jednomyślnie ob. Dra Messingera, na sekretarza ob. Horowitza L.

Przewodniczący udziela głosu reprezentantowi Okręgu Drowi Gehorsamowi, który informuje zebranych o powziętych uchwałach na zjeździe delegatów w Warszawie. Wielką wagę przywiązuje referent do mianowania Rady Naczelnej, która będzie we wszystkich sprawach na zewnątrz występowała jako reprezentacja całego Związku względnie wszystkich Okręgów, następnie o terminie zjazdu delegatów, o powiększeniu Okręgu Krakowskiego, przez dodanie części Województwa Kieleckiego.

Referat Biura historycznego powierzono fachowcom i podkreślono wielką wagę tego biura, które w najbliższym czasie zająć się ma wydaniem obszernego dzieła. Opieką nad grobami wojennemi, polecił zjazd delegatów zająć się bardzo gorliwie i doprowadzić do porządku zaniedbane groby poległych. Wkońcu podkreślił referent znaczenie organizacji strzelectwa, jako czynnik wychowawczo - sportowy i podał do wiadomości fakt ufundowania nagrody w postaci przechodniego puharu, dla oddziałów, które na zawodach strzeleckich zdobędą największą ilość punktów. Zawody tegoroczne odbędą się w Katowicach, obowiązkiem każdego oddziału jest wysłanie zespołów z conajmniej 4 zawodników. — Zjazd polecił również, by wszyscy członkowie ubiegali się o P. O. S.

Sekretarz w krótkości skreślił działalność Oddziału, nadmieniając, że ob. prezes obszernie ją omówił i poinformował obecnych o próbach nawiązania kontaktu z tutejszym komitetem obywatelskim.

Skarbnik odczytał sprawozdanie kasowe i poinformował słuchaczy o dokładnym stanie majątkowym Oddziału.

Komisja Rewizyjna po przeprowadzeniu rewizji kasowej, znalazła kasę w porządku i wydatki za usprawiedliwione i należycie udokumentowane. — Poczem udzieliła absolutorjum ustępującemu Zarządowi, przez postawienie wniosku, który jednomyślnie został przyjęty.

Przewodniczący udzielił głosu reprezentantowi Koła Współpracy ob. Drowi Epsteinowi.

W obszernem swem, rzeczowem przemówieniu referent omówił gospodarcze i polityczne położenie Żydów w Polsce i rozwój ideologji kombatanckiej, wyjaśnił powody zaostrzonego antysemityzmu i umotywował powody kryzysu gospodarczego. Poruszył również stosunki panujące na wyższych uczelniach. Omówił również stanowisko Rządu zajęte wobec mniejszości narodowych, a w szczególności Żydów, czemu wyraz

dały ostatnie przemówienia ministrów. Referent wskazał na konieczność współpracy w kierunku odbudowy Rzeczypospolitej, naprowadzając do Konstytucji marcowej, cytując treść w odniesieniu do prawa obywateli, „że prawo obywatela mierzy się miarą jego zasług osobistych bez różnicy wyznania i rasy".

Referent nakreślił obraz działalności Koła Współpracy kombatanckiej, na polu wychowawczem i państwowo twórczym, przytaczając konkretne przykłady z działalności Okręgu krakowskiego, jak wychowywanie młodzieży — przez wpajanie jej zdrowych zasad. Wydatna działalność Koła Pań na polu towarzysko-oświatowym w samym Krakowie zgrupowała w swem gronie bardzo dużo członkiń, które propagują ideę kombatancką. Przy tej sposobności podkreślił referent doniosłość zajęcia się i przyciągnięcia do swej pracy kobiety żydowskiej.

Związek nasz — stwierdza wyraźnie referent — nie jest związkiem politycznym, żadnej bowiem polityki nie uprawia, jest raczej związkiem społecznym.

Zjazd delegatów — stwierdza referent, który sam brał w nim udział — ustosunkował się do sjonizmu i odbudowy ojczyzny narodowej dodatnio i ujednostajnił poglądy przy wystąpieniu w sprawach żydowskich, łącznie z wszystkimi odłamami społeczeństwa żydowskiego.

Następnie wybrano nowy zarząd z prezesem Drem Messingerem, oraz Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński.

IV. C/11. Żywiec.

Oddział w Żywcu 2 założony w grudniu 1934 r. jako Delegatura obejmuje terytorjalnie obszar powiatu żywieckiego i liczy 27 członków zwyczajnych zamieszkałych w Zabłociu, Rajczy, Jeleśni i Szczyrku. Kilku członków posiada odznaczenia, a to 3 członków Krzyż Niepodległości, 1 Krzyż Zasługi, 2 — Krzyż Walecznych, a większość członków medale za wojnę.

Pierwsze Walne Zgromadzenie członków odbyło się dnia 28-go lipca 1935 roku, na którem w obecności delegata Zarządu Okręgu i Przedstawicieli miejscowych władz i bratnich organizacji — wybrano Zarząd w następującym składzie: Ob. Dr. Leopolda Goldbergera prezesem, Ob. Dyr. Inż. Ignacego Goldbergera i Ferdynanda Bettera — wiceprezesami, Ob. B. Wachsmanna sekretarzem, Ob. Steelego skarbnikiem, Ob. Dr. Ignacego Kranza i Dr. H. Schlacheta członkami zarządu, na zastępców Ob. A. Enocha, E. Rufeisena i L. Schröttera, na członków Komisji Rewizyjnej Ob. Ignacego Obstlera, Ob. Z. Hoffmanna i Ob. J. Silbigera, do Sądu Koleżeńskiego Ob. Dr. I. Kranza, Ob. Dr. E. Blumenfelda i Ob. G. Afterguta.

W Jeleśni, z uwagi na znaczną odległość od Żywca utworzono placówkę, której kierownictwo powierzono wiceprezesowi Ob. Ferd. Betterowi.

Zarząd Oddziału zorganizował sekcję strzelecką, na której czele stoi Ob. A. Enoch. Kilku członków wzięło udział w strzelaniu o odznakę sportową, zdobywając bronzowe i srebrne odznaki.

Zarząd odbył w ciągu powyższego okresu kilkanaście posiedzeń, oraz zwołał 3 nadzwyczajne zebrania wszystkich członków. — Pozatem zorganizował Zarząd Oddziału akcję w związku z wyborami do Ciał Ustawodawczych, przyczem powołał do życia Komitet Ogólno-Obywatelski, reprezentujący miejscowe organizacje i stowarzyszenia żydowskie. W związku z tem, z inicjatywy Zarządu Oddz. wydał Komitet Obywatelski specjalną odezwę z wezwaniem do brania czynnego udziału w wyborach oraz zwołał w sali żydowskiego Domu Ludowego zgromadzenie Obywateli Żydów, na którem wygłoszone zostały przez członków Oddziału odpowiednie referaty w sprawach wyborczych.

W maju 1935 r. w porozumieniu z gminą wyznaniową żydowską urządzone zostało nabożeństwo żałobne za spokój duszy I-ego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Przy tej sposobności jeden z członków Zarządu odczytał orędzie Pana Prezydenta R. P. — Zarząd Oddziału złożył spowodu śmierci I-ego Marszałka Polski kondolencję na ręce JWP. Starosty i wpisał się do księgi kondolencyjnej. Oddział wziął ponadto udział w pochodzie żałobnym, a członkowie przywdziali krepę żałobną.

Dnia 22 grudnia 1935 r. przybył na zaproszenie Zarządu do Żywca Ob. Prezes Zarządu Okręgu Kpt. Leopold Spira, który na zwołanem z tej okazji zebraniu ogólnem członków, wygłosił odczyt, w którym przedstawił zebranym członkom działalność Zarządu Okręgu, sprawę wyborów do Sejmu w Krakowie i inne aktualne sprawy.

Związek pozostaje w stosunkach z miejscowemi władzami i organizacjami, a stosunki te układają się jak najlepiej. Wyrazem przychylnego ustosunkowania się miejscowych władz do Oddziału, jest ustanowienie komisarzem rządowym gminy wyznaniowej żydowskiej, jednego z członków Zarządu oraz powołanie w skład rady przybocznej kilku członków Oddz.

Oddział specjalnych kół L. O. P. P. i P. C. K. nie utworzył, ponieważ wszyscy członkowie należą do miejscowych Oddziałów wspomnianych stowarzyszeń, a nawet niektórzy członkowie zasiadają w Zarządach tych organizacji. Członkowie Oddziału należą ponadto do miejscowych Oddziałów strzeleckich i Związku Rezerwistów.

Oddział po opłaceniu składek na rzecz Zarządów Głównego i Okręgu posiada gotówkę w kwocie zł. 82.

Otrzymano pism 35, które wszystkie załatwiono, wysłano zaś 32. Delegaci Oddz. wyjeżdżali kilkakrotnie na zebrania Zarządu Okręgu w Krakowie, oraz brali udział w Walnym Zjeździe delegatów w Warszawie.

W najbliższym czasie zamierza Zarząd Oddziału powołać do życia Koło Współpracy i otworzyć własną świetlicę.

IV. C/12. Sosnowiec.

Oddział nasz powstał dopiero z końcem grudnia ubiegłego roku; poprzednio istniał łącznie z oddziałem będzińskim jako oddział na Zagłębie Dąbrowskie.

Wobec powyższego działalność naszego oddziału w ciągu dwu miesięcy istnienia polegała na pracach organizacyjnych.

Oddział nasz powstał na skutek uchwały ostatniego Walnego Zgromadzenia (poprzednio funkcjonującego oddziału o brzmieniu „na Zagłębie Dąbrowskie" z siedzibą w Będzinie), odbytego w dniu 8-go grudnia ub. roku.

Po akceptacji powyższego przez Zarząd Główny pismem za L. dz. 4/36 z dnia 2 stycznia bież. roku jednocześnie zatwierdzony został Zarząd naszego oddziału w składzie jak następuje:

Prezes: Ob. Jakób Elster;

Wiceprezes: Ob. Dr. Juljan Hercman;

Sekretarz: Ob. Stanisław Landau;

Skarbnik: Ob. Dr. Leopold Zalc;

Członkowie Zarządu: Ob. Ob. Jakób Wulkan, Dr. Alfred Gruszkiewicz, Wilhelm Szwajcer, Szymon Halpern oraz Szlama Libermensz.

Do dziś odbyło się 6 posiedzeń Zarządu; korespondencja dotychczasowa dotycząca spraw organizacyjnych przeprowadzana była wyłącznie z Zarządem Głównym.

Utworzono przewidziane referaty oraz Bratnią Pomoc, która od pierwszej chwili funkcjonuje.

Imprez na własną rękę żadnych nie urządzano.

Delegatami na Zjazd są: Ob. Dr. Juljan Hercman Wiceprezes, Ob. adw. Stefan Tajtelbaum zast. czł. Zarządu, oraz Ob. Jakób Wulkan członek Zarządu.

IV. C/13. Będzin.

Prezes: Ob. Dr. Rechtszaft;

Wiceprezes: Ob. Kalma Zajdman;

Sekretarz: Ob. Roman Horowicz;

Skarbnik: Ob. Juljan Garfinkiel.

Członkowie Zarządu: Ob. Ob. Jakób Zauberman, Jakób Rozenes, Berek Cymberknopf.

Komisja Rewizyjna: Ob. Ob. Dr. J. Dunaj, G. Reznik, M. Grosman.

Sąd Koleżeński: Ob. Ob. Adwokat St. Potok, G. Reznik, K. Zajdman, J. Garfinkiel i M. Szafir.

Zasięg działalności naszego Oddziału do dnia 8-go grudnia 1935 r., w którym to terminie odbyło się II-gie Walne Zebranie, — obejmował miasta Będzin i Sosnowiec. Na odbytym w wyżej podanym terminie II. Walnym Zebraniu zapadła uchwała wyeliminowania miasta Sosnowca, które od tej chwili posiada Oddział samodzielny. Członkowie nasi rekrutujący się przeważnie ze sfer rzemieślniczych, drobnego i średniego kupiectwa — w tem pewien odsetek rzemieślników bezrobotnych — korzystają z pomocy prawnej, lekarskiej, ze zniżek lekarstw oraz z doraźnych interwencyj w urzędach państwowych i komunalnych. Poczyniliśmy również starania w kierunku uzyskania zatrudnienia dla naszych bezrobotnych członków. Ze względu na to, że posiadamy wśród członków, mały wprawdzie, odsetek analfabetów, uruchomiliśmy dla nich kursy, które czynne są dwa razy w tygodniu. Z okazji Świąt Narodowych, jak: Rocznicy listopadowej, Odzyskania Niepodległości i innych odbyły się zebrania członków, na których wygłoszone zostały okolicznościowe referaty historyczne. Jeśli chodzi o wystąpienia naszego Oddziału nazewnątrz, to braliśmy udział w manifestacji antyczeskiej, w zbiórkach na rzecz Szkół Powszechnych, Polskiego Czerwonego Krzyża i Lokalnego Komitetu Funduszu Pracy. Dnia 2-go listopada 1935 r. (Święto ku Czci Zmarłych) na zaproszenie Prezydenta miasta Będzina — delegacja umundurowana naszego Oddziału złożyła wieniec pod pomnikiem Poległych 11-go p. p. Braliśmy również udział w sypaniu kopca na Sowińcu ku czci ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Celem zasilenia funduszu Bratniej Pomocy urządziliśmy w styczniu b. r. wieczornicę taneczną.

Ilość członków zwyczajnych — 57.

Ilość członków nadzwyczajnych — 10.

Wieczorów dyskusyjnych, na których wygłoszono również odczyty, odbyło się pięć. W okresie od 8-go grudnia 1935 r. Zarząd odbył 7 posiedzeń, Sąd Koleżeński dwa posiedzenia. Listów wysłano 66. W okresie od 1-go grudnia do 1-go marca 1936 r. wpłynęło składek od członków rzeczywistych, nadzwyczajnych zł. 133.30, od członków wspierających zł. 35.—. Pozostałość kasowa na dzień 1-go marca 1936 r. wynosi zł. 143.11.

IV. C/14—18. Chmielnik, Gorlice, Krynica, Nowy Targ i Wadowice.

Sprawozdań powyżej podanych Oddziałów nie umieszczono w Biuletynie z powodu braku materjału sprawozdawczego. Sprawozdania z placówek i Delegatur umieszczone będą w następnym Biuletynie.

V. Kronika związkowa

1. Celem umożliwienia szerokim masom społeczeństwa wypróbowania swej sprawności strzeleckiej, której z punktu widzenia Obrony narodowej nie powinien żaden Polak zaniedbać, urządza Związek Strzelecki od dnia 19-go marca b. roku propagandowe strzelanie pod hasłem:

10. Strzałów
ku chwale Ojczyzny.

Program:

Od dnia 22. marca do 31. maja 1936 roku uruchomione będą w różnych punktach miasta Krakowa następujące strzelnice:

Strzelnica P. W., ul. Zwierzyniecka 26.
Codziennie od 9—17-tej, w niedziele od 9—13-tej.

Strzelnica przy P. M. S., Dąbie ul. Fabryczna
W niedzielę od 9—13-tej.

Strzelnica Pocztowego P. W., Dębniki, Radjo-Stacja
W niedziele od 9—13-tej.

Strzelnica przy Składnicy Mat. Int., ul. Bosacka.
W niedziele od 9—13-tej.

Strzelnica przy Składnicy Mundurowej, ul. Szlak 42.
W niedziele od 9—13-tej.

Broń i amunicja na miejscu. Własna dopuszczalna. — Opłata za 10 strzałów +3 próbne, tarcza i dyplom 50 groszy.

* * *

2. W niedzielę, dnia 29 marca 1936 r. o godzinie 11-tej rozpoczęły się obrady Walnego Zgromadzenia Oddziału krakowskiego. — Część oficjalna odbyła się wspólnie z uroczystością otwarcia nowego lokalu oraz Zjazdu Delegatów Okręgu Krak. Śląsk. Na zebraniu tem przewodniczył Ob. Prezes Leopold Spira, który poprosił do prezydjum ob. ob. Dra. Aleksandra Adlera, Nuchema Goldsteina i płk. Dra. Adolfa Sasa, zaś na sekretarzy Ob. ob. Rapaporta i Schnitzera.

Po złożeniu sprawozdania przez prezesa Oddziału, które ogłaszamy w sprawozdaniach Oddziałów, po sprawozdaniach Skarbnika i Komisji rewizyjnej, wybrano komisje: permanencyjną, wnioskową i matkę. Następnie odbyła się generalna dyskusja, której przysłuchiwali się obywatele delegaci z prowincji.

Ustępującemu Zarządowi udzielono absolutorjum przez aklamację, pozatem Walne Zgromadzenie uchwaliło postawić na Walnym Zjeździe Delegatów wniosek o zamianowanie ustępującego Prezesa Oddziału Dra Ernesta Adlera członkiem honorowym Związku. — Pozatem uchwalono cały szereg rezolucyj.

Następnie wybrano władze Oddziału. Prezesem Oddziału wybrany został Dr. Ludwik Freundlich.

Członkowie Zarządu: Dr. Aleksander Adler, Inż. Akiwa Buchner, Zygmunt Blecheisen, Samuel Grobler, Dr. Michał Grünspan, Ignacy Helsinger, Szymon Heublum, Adolf Horn, Salo Langer, Samuel Liebeskind, Dr. Ignacy Schenker, Dr. Edmund Sternbach, Jerzy Trammer, Salomon Weinreb. — Zastępcy członków Zarządu: Leopold Fiedler, Samuel Rosner, Samuel Schnitzer, Dr. Henryk Tilles, Mgr. Emil Weindling.

Komisja Rewizyjna: Jakób Fast, Nuchem Goldstein, Hammerschmidt, Jakób Landau, Salomon Reibscheid.

Sąd Koleżeński: Inż. Ernest Freundlich, Ignacy Hônich, Leopold Herczka, Dr. Jerzy Kanarek, Dr. Adolf Kleinberger, Dr. Teodor Molkner i Mjr. Łazarz Weinstein.

Ponadto Walne Zgromadzenie wybrało delegatów na Walny Zjazd i na Zjazd Okręgowy.

* * *

3. Zarząd Główny polecił wszystkim Oddziałom zorganizowanie w roku bieżącym, podobnie jak w latach poprzednich, świąt wielkanocnych dla żołnierzy Żydów miejscowych garnizonów.

4. Zarząd Główny komunikuje, iż Rabinat Wojskowy opracował wzór nagrobka na mogiłach poległych żołnierzy Żydów.

5. Członkowie nowo - wstępujący mogą otrzymać bezpłatnie komplet Biuletynu w Sekretarjacie Okręgu.

6. Dnia 30 marca 1936 r. odbyło się w przepełnionej sali Związku doroczne Ogólne Zebranie Koła „Współpracy" Oddziału krakowskiego. Po ożywionej dyskusji wybrano nowe władze Koła z dotychczasowym prezesem Drem Alfredem Krausem na czele.

* * *

7. Zarząd Okręgu tą drogą składa bratnim organizacjom, Zarządowi Głównemu i Zarządom Okręgów naszego Związku oraz wszystkim członkom Okręgu Krakowsko - Śląskiego serdeczne życzenia świąteczne.

8. W dniu 6 kwietnia b. r. odbyła się w sali Hotelu Londyńskiego uroczysta kolacja świąteczna z odczytaniem Hagady dla żołnierzy - Żydów garnizonu krakowskiego.

Przez ośm dni świąt żołnierze - Żydzi otrzymują całodzienny wikt oraz opiekę religijną.

Na uroczystości tej obecni byli Komendant Miasta płk. Madejski oraz cały szereg oficerów delegatów miejscowych pułków. Przemówienia okolicznościowe wygłosili: Rab. garn. Dr. Schmelkes, prezes gminy żydowskiej w Krakowie Dr. R. Landau oraz imieniem Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski Inż. Akiwa Buchner, który w podniosłych słowach nawiązał do tradycji Żydów w Legjonach, P. O. W. i armji polskiej.

9. Na uroczystej kolacji świątecznej urządzonej dla żołnierzy - Żydów w szpitalu garnizonowym przemawiał imieniem Związku wiceprezes Dr. Aleksander Adler.

10. Do komitetu uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego powołany został ob. prezes Okręgu, który w swoim czasie prześle oddziałom instrukcje.

Fabryka Wyrobów Metalowych

BRACIA THORN

Kraków-Podgórze, ulica Krasickiego L. 18.

Telefon 147-59

SPECJALNOŚĆ :

GUZIKI DO MUNDURÓW WOJSKOWYCH
GUZIKI METALOWE DO SPODNI I UBRAŃ
SPRZĄCZKI I HAKI DO UBRAŃ MĘSKICH
KLAMERKI I GWOŹDZIE DO KUFRÓW I TORB
SPRZĄCZKI DRABINKOWE DO ŚNIEGOWCÓW
KÓŁKA I HAKI DO OBUWIA GUZIKI ZATRZASKOWE

Promienie słońca w wykwintnym kremie

ULTRASOL

Dra Lustra

wyrobu

„MIRACULUM"

naświetlonym promieniami ultrafiołkowemi.

Wskazany do codziennego użytku jako niezrównany preparat ożywczy oraz ochronny dla cery przed szkodliwemi zmianami atmosferycznemi.

Bajecznie wygładza chropowate ręce.

Przystępny ceną dla każdego.

Największy wybór materjałów damskich i męskich jak i oryginalno-angielskich

DOM SUKNA

J. WODAK, BIELSKO

ul. 3-go Maja 27 Telefon 1091

Skład całodziennie otwarty.

---

3 słowa...

ALTVATER
GESSLER
BIELSKO

ZNANE LIKIERY

Wydawca: Zarząd Okręgu Krakowsko-Śląskiego Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski w Krakowie, Rynek Gł. 12, Telefon 161-49 — Drukarnia Fischera Kraków, Grodzka 62, Tel. 104-12